Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

اهداء

خوار بزگرته

دشاعر پسرلی

د

محمد جان (فنا)

PROPERTY OF ACKU 6185

دوهم اثر

مهتمم : قاسم «سوزان»
دچاپ شمیر : ۵۰۰
دچاپ نیټه : وری ۱۳۴۰

فهرست

شمېر	شعر	مخ
١	پیل	١
٢	عشق	١
٣	کائنات	٢
٤	دتالندې کوکار	٤
٥	دپسرلی ناوې	٤
٦	برېښنا	٧
٧	دتوتکی شور	٨
٨	نیالګی	٩
٩	دوربېځ ژړا	١٠
١٠	څاڅکی	١١
١١	دبوډی ټال	١٢
١٢	دشپونکی شپېلی	١٣
١٣	د شفق سره خبرې	١٤
١٤	مېږی څه وایي	١٥
١٥	د هېواد پسرلی	١٦
١٦	اې پېغمانه	١٩
١٧	بڼ	٢١
١٨	سرو	٢٣
١٩	چمن وایی	٢٣
٢٠	دسحر نسیم ته	٢٣
٢١	غوټۍ	٢٥
٢٢	اغزی	٢٦
٢٣	ګل	٢٧
٢٤	دپسرلی ګل	٢٨
٢٥	دبلبل نغمه	٣٠
٢٦	دفوارې ساز	٣٠
٢٧	باد	٣١
٢٨	دتوتی سندرې	٣٢
٢٩	څانګه	٣٢
٣٠	دحباب خندا	٣٣
٣١	شنه پاڼه	٣٤
٣٢	دسیند دڅپو نغمې	٣٥
٣٣	زېړی ګلونه	٣٥
٣٤	خوږ انار	٣٦
٣٥	مڼې ته	٣٧
٣٦	سپین زر	٣٨
٣٧	کیمیا بوټی	٣٩
٣٨	دغنمو وږی	٤٠
٣٩	دمچمچی ناره	٤١
٤٠	چینه	٤٢
٤١	منګی	٤٣
٤٢	طبی نباتات	٤٤
٤٣	چرس	٤٤
٤٤	یووږی انګوریم	٤٥
٤٥	دام او دانه	٤٦
٤٦	بندی کوتره	٤٧
٤٧	داوریا زمزمه	٤٧
٤٨	واهم یو خیال	٤٨
٤٩	مېوه	٤٩
٥٠	دپښتونخوا غرونه	٤٩
٥١	خاوره	٥١
٥٢	تېږه	٥١
٥٣	کوچی	٥٢
٥٤	آسمانی پېغله	٥٣
٥٥	اوربشې	٥٥
٥٦	سپین ږیری مالیار	٥٦
٥٧	دشکوفې جشن	٥٨
٥٨	دارغوان مشعل	٥٩
٥٩	دوربېنمو چنجی	٥٩
٦٠	دشبنم مرغلرې	٦٠
٦١	مرګ او ژوند	٦١
٦٢	دبزګر چیغه	٦٢
٦٣	خپشاوه	٦٢
٦٤	تمباکو څه وایي	٦٣
٦٥	غاټول	٦٤
٦٦	قفس	٦٥
٦٧	زرکې ته	٦٦
٦٨	ګلچین شاعر	٦٧
٦٩	خزان	٦٧
٧٠	پای	٦٨

(الف)

ښاغلي «مجروح» تقریظ

ښاغلی فنا.

ستاداشعار ومجموعه چه ماته دې را کړې وه ماوکتله، اوځو شعرونه چه دې ماولیدل خدای شته ډېر مې خوښ شو او ډېر خوند یې راکړ.

ستاپه بعض شعرونو کښې شعری لطافت اوادبی قوت له ورایه ښکاری تاچه دشعرونو دپاره کومې موضوع گانې ټاکلی او کوم عنوانونه چه دې پیدا کړی دی داپخپله ستاپه ښه استعداد اوستاپه ښه قریحه دلالت کوی.

که ته خپل دادبی تکامل سیر ته دوام ورکړی اوپه دې لارکښې څوقدمه نور مخکښې لاړشې دپښتو په شاعری کښې به یو ښه پیاوړی شاعر داعلامو په فهرست کښې زیات شی؛ اودپښتو دادب سنگر کښې به یو ښل ښه سپاهی پیدا شی اوهغه به ته یې!

ته فنایې مگر ډاډه اوسه شعر به دې دایم باقی وی که خدای کول.

سید شمس الدین «مجروح»

★ ★
★

د ښاغلي «الفت» تقريظ

دشاعر پسرلی د ښاغلي فنا صافي د اشعارو مجموعه ده چه په شاعرانه او ادبي رنگ کښې ئې د اجتماعي ژوند نــاوړه خــواوې له انتقاد لاندې نيولي دي دا اشعار دمضمون او موضوع په لحاظ دطبيعت له مظاهرو او بشري فطرت سره ډير ارتباط لري.

دغه ځلمي شاعر يوازې له گل او بلبل سره کار نلري دوطن له اغزو سره هم آشنا دی اوده هيواد له هر کاڼي بوټي سره مينه او علاقه لري دده دځينو اشعارو عنوانونه که دغه مو و زې، ځانگه، شنه پاڼه تيږه، خاوره ، اغزی منگی، چينه او داسې نورد نورو په اشعارو کښې دغو مره نه مومو .

فنا په دغسې موضوعاتو کښې ډير ښه نکات او مطالب پيدا کړی دی او اشعار بې اصلاحي رنگ لري ، ژبه يې ساده او روانه ده او په شعري پيرايه کښې ځيني اجتماعي معايب وته گوته نيسي مثلاً دپسرلي گل په خبرو راولي او داپرې وايي:

چه غوټۍ وم له نسيمه شرميدمه ✲ په ښو پاڼو کښې بلبل نه پټيدمه
دوږ مې په تخنولو په خندا شوم ✲ د بلبل خوږو نغمو سره آشنا شوم
. . . . ✲ . . . .
کله ظلم ماله خپل بوټي جدا کړي ✲ په بازار کښې مې پيسو باندې سودا کړي
لکه ښکلي ښکلي پېغلې چه خرڅيږم ✲ زه انسان نه يم له ننگه مړاوی کيږم

✲ ✲ ✲ ✲ ✲

همدا رنگه د تيږې له سنگين عنوان لاندې چه ظاهراً شاعرانه عنوان نه معلوميږي خپل شعر په شاعرانه رنگ داسې شروع کوي :

«دخو بانو دزړه تشبيه له ماسره کيږي ، دعدالت په تله کښې دکم او زيات مقياس او معيار زه يم ، زمرد لعل او ياقوت زما نومونه دي، طلا او لاجورد زما په غيږ کښې ځای لري ، د وطن دخپلواکۍ په جگړه کښې د مجاهد ينو سنگر زه يم له مانه د عزم او ثبات کلك درس واخله، دهرې ماڼۍ او ودانۍ تهداب زه يم او ددنيا لوړې ماڼۍ اوښکلې بنگلې په ما باندې ټينگې ولاړې دی»

له دغې لنډې تبصرې نه ښايې د ښاغلي فنا دشعر رنگ او د و ل ښه نه ښه معلوم شوی وی، زه دغه اشعار دقدر وړ بولم او په ښه سترگه ورته گورم.

۳۸/۸/۱۲ گل پاچا «الفت»

دښاغلی «بېنوا» تقریظ

دفنا پسرلی مې وکوت ، خو دادهغه فنا پسرلی نه دی چه پسرلی یې د بقا خزان وی، بلکه له دې پسرلی څخه پښپله دبقابوی پورته کیبزی .

زه د فنا شاعرانه جذ باتو ته په درنه سترگه گورم، خصوصاً دده ساده او روان سبك دستایلو وړدی .

هیله ده چه دده داپسرلی به خزان و نه لری او پرله پسې به رنگارنگ گلونه دده د طبع په بڼ کې په غوړیدو وی ، چه د ذوق دخاوندانو دماغو نه معطر کړی، او دا هغه وخت کیدای شی چه دی په خپله دښکلا په تماشو کی فناشی لکه چه پخپله وایی:

«فنا» شوی د ښکلا په تما شویم
ماجار کړی ستاله مخ نه دی هزار بڼ

۲۸/۷/۱۹ عبدالرؤف «بینوا»

دبناغلي «ربنتين» تقريظ

دشاعر دپسرلی له ننداري خخه مي پوره‌خوند واخیست، ددي پسرلی‌غوټی ږومبی په حمد او ثنا او بیا دعشق په ستاینه خو له‌پرانستي ده. په دي پسرلی کښی رنګار نګ ګلونه غوړیدلیدلی او هررازوزمي پکښی‌چلېدلی دی.

په‌دی ګلونو کښی یو خوږ بوی پروت‌دی؛ چه‌دهرچاژړونه‌پري‌تازه کیږي

په‌دی پسرلی‌کښی په‌مزه‌مزه دبلبل نغمي، دتوتیانو سندري دسیندد‌خپوشور د شپونکی دشپېلۍ سوزناکي چیغي‌اورېدل کیږي.

ددي پسرلی دسحر په نسیم مخ پټي غوټۍ غوړېږي، د دي پسرلی باد دخوارانو‌پیغامونه‌شته‌منو‌ته‌رسوي:

دخوارانو پیغامونه را سره دی ★ رسوم‌ئی د بډای عشرت‌سرای ته

غرض داچه‌دشاعرپه‌پسرلی‌کښی دژوندانه ډېر رازونه اوخوندونه‌شته‌دي.

لکه بوی چه‌دګل په‌پاڼه کښې پټ دی دغسي فنا هم په خپلو اشعارو کښي ځان نغښتی دی خودده درواني او نازولي‌نرمي‌طبعي‌پلوشي‌پکښي‌غلی‌غلی‌ځلیږي.

داسي‌ښکاري چه‌فنادژړه په‌فتوه شعر وایی‌اودژړه‌دخا وندانو دپاره یي‌وایی نوځکه‌په‌زړه کښی‌لارپیداکوي زه پوره هیله لرم چه‌داځلمی شاعربه‌نورهم‌دشعر پسرلی ښایسته کاندی او دشعر دباغ‌وبڼ ګلانو ته به‌نوره تازګی هم وبښي.

۳۸/۱۰/۱۳ صدیق‌الله «ربنتین»

★ ★ ★

د شاعر پسرلی

یا نوی گل

لکه څرنگه چه په ناغوړېدلی غوټۍ کښې رنگ او بوی پټ دی همداسې په هر زړه کښې ډېرې نیمگړې آرزوگانې او نیمه خوا ارمانونه شته .

او لکه څرنگه چه د وزمې په سحر د غوټۍ د مخ حجاب او پرده لکه د بناپېریانو په قلمرو کښې د زړو طلسم په څېر مات او بېرته‌شی، همداسې د الهام د جذبې او د دردونو د سوز و گداز په واسطه د شاعر د باطنی آرزوگانو او مفکورې له مخې پرده لېرې کیږی او د شعر په ژبه دده د آرزوگانو معما تفسیرېږی

د شاعر د زخمی زړه د داغونو په گلخانه کښې د ننه د آرزوگانو غوټۍ هم وده وکړه ، دا غوټۍ خو ځکه د مجهولو او مرموزو آرزوگانو معما ده چه د یوه رنځور شاعر د درد مند او غمناك ژوند خزان کښې د آه او اوسېلیو د نسیم په چلېدو د نوی گل پشان غوړېدلی او د ځلمیتوب په تودو وینو او ښکو اوبه شوې ده .

دا نوی گل معنوی گل دی . د دې گل بلبل شاعر، باغ د شاعر زړه او مالیار د شاعر پاکې آرزوگانې دی .

که څه هم داگل ظاهری رنگ و بوی او د صورت سنگار نلری خو د سیرت ښکلا او عطر پکښې شته .

د دې گل تنکۍ پاڼه ظاهراً د ښکلو نازکو بار خوگانو پشان رنگینه ده خو په باطن کښې د درد مند شاعر د زېړې بڼې او د بېوزلو خوارانو د ابترو څېرو او د یتیمانو د ځپېړو ځپلو مخونو هنداره ده .

داگل کله کله د شړشم د گلو پشان د بېوزلو تیارې خونې روڼې کوی یا د شهید د قبر سر ته دلاله د څراغ په څېر سوزی .

او کله کله داگلان د جنتی شانتې هېواد د وچو میروا و دښتونو د تورو خاورو په غېږ کښې ، د لاجورد د تك شین آسمان دلاندې د زمردو په شنو شنو چمنونو کښې د سرو زرو د زېړ و گلونو په رنگ یا د لعل او یا قوت د غاړو پشان را شنه کېږی او د ناپوهۍ او بېکارۍ او یا د بېوسیلگۍ په تورتم کښې زمونږ د حیات په اوبو وده کوی .

هو! د دې نوی گل معجزه خو داده چه که څه هم یو گل دی خو ډېر رنگونه

لری، ددې ګل درنګونولیدل اویا اودبوی‌اوعطرد کیفیت اوماهیت کشفول‌اوبویول ډېره باریکه نازولې قریحه اوحقیقی بصیرت غواړی اوکه نه ډېرممکن دی چه داګل لکه د وچو میرودمغیلان پشان سترګو ته دا غزی په څېر ودرېږی .

د دې معنوی ګل په هنداره کښې د شاعر د حقیقی هدف مقصد ا و مرا م څېره اود افکارو خیالونو ، اندېښنو او تصوراتو تصویرله ورایه معلومېږی پردې ګل باندې دپسرلی باران اوزلی، دخزان طوفانی بادونه اودژمی دو اورو یخنی څه اغېزه نشي کولای .

ځکه چه د دې معنوی ګل تازګی اوطراوت د ذوقو نو د سمسورتیا ، د افکارو د طراوت او د دماغونو د تازګی پورې تړلی د ی .

یوازې ا و یوازې هغه وخت چه د زړو افکارو خزان پرې راشي او یاد مړاوو احساساتواومړوذوقونوساړه بادونه پرې ولګېږی‌نومړاوی اوبیاپاڼې پاڼې شی .

او دا هغه وخت د ی چه د شاعر د رنګینو ګلانو ځینې ډك د اشعارو دیوان د زمانې دګلچین‌لاس ته ولوېږی ، پاڼې‌پاڼې وشکېږی اولکه زېړې وچې‌پاڼې د مړو ذوقونو دګلخن په انګارکښې وسوزېږی او لکه څرنګه چه د مادي‌او ژوند سرنوشت دي‌محو اوفنا شی .

هو! دا ګل درنځورې ځوانی او د دردمند ځلمیتوب د پسرلی‌اوشاعرانه ژوند یونوی ګل دی چه دپرېشانو افکارو په بڼ اودرنګینو خیالونو په‌ګلشن‌کښې غوړېدلی دی اوپه همدې یوګل د شاعر د تخیل دنیا پسرلی شوی دی .

هو! دا پسرلی د شاعر پسرلی دی ، او د شاعر پسرلی ځانته یوه عجیبه دنیا لری‌ له دې کبله چه د شاعرانو د تخیل او تفکر ډول سره توپیرلری نو پسرلی هم هر شاعر ته په مخصوص رنګ ځان ورښیی او هر شاعر پسرلی ته د خپل ذوق اوقریحې په سترګه ګوری .

دیوه شاعر د عشق اومینې په دنیا کښې هم د حسن ګلشنونه ، د ښکلا چمنونه اودښایست ګلزارونه شته .

د سرو شونډو غوټی چه د خندا په نسیم و غوړېږی ، د تورو سترګو نرګس چه د بهار ر ی په خمار سره شی ، د ځګو د نګونښتری قا متو نو د ناز رفتار چه قیا متونه او محشرونه را ولی د سپینې سینې په باغچه کښې چه انارګل‌نیسی ، په سورګلالی مخ باندې چه د تور خط سبزه‌را خپرېږی ، د ناز نازبو چه د شاعر دماغ معطروی اومستوی ، د پیکی اوخال دام ودانه چه

زړونه ښکاروي‌دا ټول دحسن‌ا وښکلاپه جها ن‌کښې دشاعردعشق‌پسرلی‌تمثیلوي
کله چه د میني مستي پېغلې فرشتې په اوربل یا زلفو کښې زېړ گل و ټومبي
نودمین شاعر د بخت اوطالع ستوري وځلېږي اود نا کا مي میني دبیلتانه په
تېرو شپو کښې يې ډيوه ولمبېږي اودميني دا رڼا د ده پرسرد سروزرو خيالي
تاج زدی .

خود بل شاعر په نظرکښې بیا د شاعر پسرلی‌د حسن اوښکلا دپسرلی نه‌هم ډېر
لوړ او اوچت دی ، دا ځکه چه حسن اوجمال خزان‌لري او شاعر نه غوا ړي
چه د ده شعر دې هم خزان‌ولري .

د ده آرزو داده چه د شعر پسرلی دې تل پسرلی و ی.

نوددې شاعردپسرلی د بڼ دونوښکلې‌ځانگې په ژمي کښې هم شکوفه‌کو ی او
د خزانی وچوپاڼو تويېدل يې هم د زېړوگلونو جوړ باغ دی .

نو ځکه دا شاعر د خط وخال د توصیف لاره پرېښې ده او داجتماعی‌نیمگړ تیاو
د اصلاح د پاره د تنقید په لارروان دی او غواړی چه :

فرد و وایی د جا معې د پاره ا و نن شعر و وايي هغه هم د صبا د پا ر ه .

هو! د دی نـوی پســرلی نو ی گل د نوی عصر د نوی ځلمی‌شا عر‌نوی شعر
د ی . هغه شاعر چه د طبیعت د ښکلی پسرلی دجمال او ښایست په نندارتون
کښې لبز شانتې د تخیل ا و تفکر پرده بېرته‌کړېده او ډېرې رنگینې ننداري
او صحنې يې لیدلی دی .

خو بیا هم د ده نظر د طبیعی مظـاهر و په ظاهری خط و خا ل ا و ښـکلا
ندی غو لېد لی ، له ظواهرونه یو څه وړاندې د طبیعت د عنا صر و دباطني
کیفیا تو ا و خواصو د ادراك فلسفي ته و ر نژدې او ښه ځير اوژور شویدی
دشاعرانه اندېښنو اوتعقل‌دمنطق په‌اساس‌يې د ځینوعناصرو دحال دژبې نطق او
خبرو ته غوږ نیولی ا و د دوی سره غبږېد لی اوراز و نیاز يې کړی د ی .
دلته د شاعر نازولی خیال د بوډۍ په ټال کښې د زېړو ، سرو ، شنواوسپینو
ښاپېریوسره زانگی .

شاعر چه‌کله وگوري لمریا سپوږمۍ د تورو ورېځو په څادرکښې مخ نغښتی
دی نوهله د باران د ژړا په معنی پوه شي اوځان غلی کړی ..

هو د شا عر د خیالونو په آسمان کښې د اندېښنو خړې ورېځې شته خو د ښه
صورت‌د حجاب په څېرننگین‌سیرتونه ورلاندی ندی پټ شوی ، کومې ځاځکې

چه لدې وربځو نه اوربېږی هغه د درد نیمه خوا او پاکې اوښکې دی .
دلــتــه د آب یــو څاڅکی له در ،گوهر اومرغلرونه اود آبرو آب حیات له الماسونه هم ډېر گران دی

هو ! شاعر ته ژړا، آبرو ، دحیا خولــې اود ژوند او به د څاڅکو په پیاله کښې ، ځــان ورښیی او د شفق په هنداره کښې دنا پاکور نگینو لمنو تماشا او دبېگناهوو ینو دطوفان ننداره کوی.
د شاعر د وربځو اوڅاڅکو په کنایه او استعاره کښې معنی بې پردې اوبې آبه شوې نده .
د شاعر د پسرلــی تــا لــندې د آسمــانونود (سا ، رې ، گــه ،مه ، په ،ده نی) په اوو پردوکښې دژوند زیراوبم ساز غږوی
ددې پسرلی بربښنا چه د مثبت او منفی نه پیدا ده دنراوښځی داشتراك مساعی گټور زېری دپوې روښانې آیندې د افق په سرلیك کښې په سر وزرو لیکی .
هو! داد شاعر شعر دی چه د پاك خدای د قدرتو نود پېژندلواوښودلو د پاره شنه پاڼه د ثنا اوصفت د ژبې په نامه ستایی .
دا یواځې شاعر دی چه د بلبل په ژبه پوهېږی او د بلبل د خوږو نغمو او سندرو داسې تفسیر کوی چه په گلرخانو کښې وفا او په پسرلی کښې بقا نشته خونه هغه شاعر چه د غوړمالی اومداحی ترانې ووایی
شاعرخو څکه اغزی ته په ښو سترگو گوری چه خنجراو نښتر یې په لاس کښې نیولی دی او دښکلو گلرخانو اونازولو خوبانو په خاطردگلرنگین او ښکلی مخ له ناپاك او بدنظر نه ساتی.
هو د دې شاعر د پسرلی اغزی د بېوزلو په لو څو ښو کښې نه چوخېږی .
د دام او دانې ماجرا شاعر ته درشوت خوروا و خاینانوگرفتاری اود ظالمانو غرغره کول وریه یادوی .
د شاعر د پسرلی په دام کښې دریا د تسبوپشان سپینې کوترې نه کښېوزی او د چال وفریب په لومه کښې د مرغی پځای انسان نه گیرېږی .

کله چه دلمر دزرینو وړانکو په تاو کښې شبنم د گل له پاڼې نه هوا کوی ده ته په گلالیو مخونو باندې دشرم و حیاد خولو دانې او یــا د سرخ رویو کسانو بې آبی ور په زړه کېږی.

هو دشاعرخمخانه اومیخانه دانگورودانه ده

شاعر دپسرلی په‌مکتب کښې دسپینو روڼو او بونه دصفا او حر کت سبق
او د شین زرغون بڼ په مدرسه کښې دسروی له ونې نه د ثبـات استقا مـت
او راستی درس اخلی او پوهیږی چه‌دراستی ثمر تل زرغون دی.
دفواري ساز دمدو جزر په زیروبم کښې حساس شاعر ته دعروج او زوال
دترقی او تنزل د وجود او دعدم د ژونـد او مرگ پند او عبرت ورکـوی
دردپدلی شاعرتش دآبشار د منظرې په ښکلا نه‌غولیږی.
ده ته د دې منظرې په لیدلو د یتیمانو ژړا او د مظلومانو انگولاورپه‌یادیږی
د شاعر تېز نظر دپنبې په غوز کښې د سپین سروکنډوښځو خرخه د غریبانو
د خامتا اودمړو د کفن کارگاه لیدلای شی.
د سیندد اوبو چپې د شاعر پـه غـوز کـښې دوچـو میـرو سنـدرې وایي .
خا نگه د شا عر د شعر په ژبه انسا نانو ته وایی چـه : ز ه میوه لر م او د
خوارانوغریبانو د پاره د طبیعت د تعاون‌اومرستې لاس‌یم اې بډایا نو تاسو هم
خوارانو او له پښولوپدلوته د مرستې لاس ورکړئ او اې ظا لمانو اوزوررو
په ضعیفانو اوناتوانو باندې دآزار لاس مه پورته کوئ .
خوارشاعر وچی‌خانگې ته ځکه په توده مینه‌گوری چه په ژمی کښې دخوارانو
سړې کوټې تودوی .
د شاعر په نظر کښې هربوټی او خنډو خاردکاروز یاراودلورحمت د سیور ی
لاندی کیمیا بوټی دی .
د تمباکو د پاڼې د حال په ژبه یواځې‌شاعر پوهیږی چه‌وایی:
د پیسـو سـوزول زما چال او سره زر په ایـرو بـدلول زمـا کـمال د ی .
کله چه آزاد شاعر په قفس‌کښې دبندی توتی ، اسیر مارغه اوگرفتار بلبل‌او
یا د انسانی عاطفې په لاس‌کښې دبنده شوې زرکې او کوترې غمجنې نغمې او
په انسانی رحم‌باندې دنفرین‌استولودردناکې ترانې واوری هلته بیا دصیادانو
د خـم او چم پـه لیدلو د استعماری شوم سیاست د چا ل وفریب د خاطرو په
فکر ولویږی .
اوکله چه په بازار کښې درنگینو د ستودستوگلانو خرخول د شاعر په سترگو
کښې د ا غزیو په څېر چوخ شی بیانود ښکلو رنگینوپیغلود خرڅو لوپه سودا
کښې ولویږ ی اودگـلچین لاس ورته د خونخوارو ظالمانو درنگینو منـدگلو
پښان سورښکاری

هوا
شاعرته د طبیعت د پسرلی د عناصر و سره د رازو نیازپه پا ی کښې دا پته
ولګېږی چه څرنګه نبات او حیوان د بشر په انسانی نیمګړ تیا ؤ با ندې
استهزاء مسخرېاو لوبې کوی .
بیا نو حساس او درد مند شاعر په دې هم قانع شی چه بنایی داجتماع بڼدې
د لوز ا و رمبی په ځا ی کله کله په برچه هم خپشاوه شی ، د ظلم د بوټی
بېخ او ریښه دې ر ا وایستل شی ، دوطن دېږمختګ او نهضت لاردې‌د مضرو
نباتاتو له خنډو خاره پاك اونوی ګلان او نیالګی دې وروزل شی .
اوف !
د شاعر تخیل هم د ډېر ولوړو الوتنو په پای کښې ستړی ستومانه شی .
شاعر هم دتفکراو اندېښنوله‌فضانه د خپلواشعار و دپسرلی‌بڼ ته رابښکته شی.
هو د ده د شعر په بڼ کښې د پسرلی ښکلې پېغلې د نوی‌کال د څلمی سره
ودېږی ، او د خوشحالی په دې محفل کښې بلبل سندرې ، کوتره نغمې‌توتی
بدلې ، زرك چاربیتې ، پاختکه غزلې او قمری خوزې خوزې مسرې وایی .
د باد د سندرو دزیراو بم د سرو تال سره ځانګې او پاڼی چك چکې کوی
اوسروه په چمن کښې ناځی .
آه !
که څه هم د درد مند شا عر د زړه ارمان دا بتکاری شعر دبکرې پېغلې سره
غاړه غړی کېدل و .
خو افسوس چه‌دا وصل ور میسر نه شو اوبیا هم د طبیعت د ښکلا اودا سرارو
اورما یزو د تو صیف نه عاجز راغی .
او د دې عجیب وغریب پسرلی دسحرجن بڼ‌اودشعر و ادب له ګلزارنه‌یې تش
یوڅو خیالی وزی او معنوی ګلا ن او یو څه خنډ و خار را ټول کړه او بس
چه‌ګوندې هغه به هم د دې مادی زمانی په‌بازارکښې څه ادبی‌قیمت او معنوی
رزښت ونلری .

محمدجان «فنا» صافی

بسم الله الرحمن الرحیم

پیل

ستا په نوم چه هم رحمن او هم رحیم ئې
هم اول آخر او هم قدیم حکیم ئې
له رجیم شیطان نه امن پناه غواړم
زما د پېره گناه کمه ته عظیم ئې

عشق

عشق د مینی او ربتیا وفا جوهر دی
د اخلاص او قربانی ایثار هنر دی
دزړه نور د روح آواز د ژوند ثمر دی
دا الهام د خولی اقرار د زړه باور دی

کائنات

په هر ځیرو کړه د یدار د کائناتو
ځان لږ پوه کړه په اسرار د کائناتو

دهر چا قسمت تقدیردی ټاکل شوی
لوی ښتن لری اختیار د کائناتو

تحول د شپې او ورځ دده په حکم
د خالق رضا مدار د کائناتو

دی حاکم د حکومت دټول عالم دی
مناسب ورته دربار دکائناتو

دا نړۍ ده جوړه شوې ډېره ښکلې
په صنعت د کردګار دکائناتو

محبت به درنه هېر شي د خوبانو
که دې ولیده سنګار د کائناتو

یو نظر وکړه چمن ګلشن بیدیاته
څه ښایست لری بهار د کائناتو

په دښتو نو کښې اغزی په کښې ګلان دی
غم او عیش دی په کنار دکائناتو

د لیدو او اند ښنو د پاره وړ دی
لاله زار او خاره زار دکائناتو

ښه ورځ رشه چه په څه حکمت جوړ شوی
د قدرت په لاس اشجار دکائناتو

پسرلی شی او بیا دوبی منی ژمی
یو ګړی نشته قرار دکائناتو

کله باد شی یا طوفان د سېلاوونو
دا او به خاورې غبار دکائناتو

کله واوره او باران کله ژلۍ شي
را او رېږي په خپل وار دکائناتو
ټول انسان حیوان نبات پکښې شامل دی
نامعلوم دی ټول مقدار دکائناتو
که دېوان دی که ملک که جن پری ده
ټول شامل دی په قطار دکائناتو
د مرغانو آوازو نوته غوږ کښېږده
ډک له کیفه مرغزار دکائناتو
ته د لمر او دسپوږمۍ رڼا ته گوره
منور شه په انوار دکائناتو
لعل یا قوت اوزمرد دخاورو لاندې
عجایب دی بې شمار دکائناتو
د ثبات استقامت عزم ټینګوالی
و اخله درس له کوهسار دکائناتو
په دوران کښې بې نقصان اوکمۍ نشته
تل مدام جاری دی کار دکائناتو
ښه ئې ښکلو منظروته نظر و کړه
روح تازه کړه په دیدار دکائناتو
کوم صفت چه ورته وړ او مناسب وی
څوک یې نشی کړی اظهار دکائناتو
په لکولکو پردې د تماشې وړ
ننداروندی په هزار دکائناتو
د قدرت په ننداروکښې (فنا) شوی
زه مین یم په دلدار دکائناتو

د تالندې کوکار

پاى دژمي د بهار د ژوند آغاز يم
ترانه د مرګ اوژوند نشيب فراز يم
چه را وړى مي پيغام د نوى کال دى
نو قاصد د نوى ژوند او نوى راز يم
د نبات او دانسان حيوان په غوږ کښي
پوکومه د ژوند سا غيبي آواز يم
مړاوې ځمکي ته چه نغښتي ده کفن کښي
غږوم د ژوند رباب ماهر شهباز يم
سارې ګه مه په ده نى مي آسمانونه
داو وېردو عجب زير و بم ساز يم
زه غږ بزم د (فنا) د زړه پر دوکښي
ما د زړه په غوږو واوره چه اعجاز يم

د پسرلي ناوې

نوى کال نوې هوا نوى بهار دى
نوى ژوند نوى جنبش نوى روزګار دى
چه هيوادمو هيوادان او هم سمسور شي
وخت د ګښت او بزګرى او نوى کار دى
نوې سا په طبيعت کښي را پيداشوه
ژوندى شوى په قدرت د ګر دګار دى

دشنو پاڼو په دفتر کښې ليکل شوي
کائناتو کښې دخدائې قدرت آشکاردي
چه نسيم په چلېد و شوهرې خواته
له هوسه په نڅا ورته څنا ر دي
د سپين زر پشان و يالې اوبو نه ډکې
په نارو په چيغېد و روان آ بشاردي
د څپو اود مو جو په خوږه ژبه
په توصيف دپسرلی کښې سيند اقراردی
ياسمن لمن لمن چمن خوشبوی کړو
معطره د گلشن د رو د يو اردی
دکاکل پشان چه وغوړېد سنبل بيا
بې قيمته مشک دچين او دتاتاردی
نازبو بيا په نخر و چمن ته را غله
بيا مشغو له نسترن پخپل سينگاردی
سروه بيا دپسرلی بيرغ را جگ کړو
دگلانو هره خواکښې تودبازار دی
آسمان‌شين‌دی‌لاجوردغوندې روښانه
لمن ډکه په لاله د کوهسار دی
شرو شور نه قيامت جوړ که مرغانو
له مرغانو ځينې ډک چه مرغزاردی
د پا ختکو او کوترو کاروان راغی
دکارغانو خپل ملکو ځينې فراردی
قمری جوړه کړه په‌سروه‌کښې بياجاله
په‌دښتونوکښې بيازرکک‌په‌نازرفتاردی
هنگا مې د محبت تازه شوې
بلبل بياپه شور فريادا و په چيغاردی

دچمن بوټي طاؤس غوندې ښایسته شول
شين توتي په شان و باغوکښې په گفتاردی
تورو خاورونه راشنه شول سره گلان بیا
سور گلاب دنور بورا دمینې یاری دی
توبې ماتې کړه چه وخت دعیش و نوش شو
ساقي راکړه څدو پیالې چه نوبهار دی
پرخه بیا دگل گلاب کره میلمه شوه
لکه ډوب چه په خولو دیار رخسار دی
شکوفې د غوړېد و څادر په سر کړو
په غاړه ورته ځلمی د شاخسار دی
د غوټې نجونې شوې ناوې د بلبلو
خو د ټولو زړو نه بیا زخمی په خار دی
د چمن پېغله د باغ ځلمي واده شول
پهر ځای کښې دخوښی مجلس روی کار دی
ملکه د عطرو بوی چمن ته راغله
شاهنشاه د پسرلی کړی دربار دی
بیا تازه شو د لاله د ځگر زخم
د مین د زړه شاهد گل د انار دی
د رښتین عشق کاروانو نه خو ځېدلی
او د شمعې د لمبو نه پتنگ جار دی
راروانه قافله شوه د ارمان بیا
روح تازه د چمنونو په دیدار دی
په ذوقونو کښې مستی گرمی پیدا شوه
دگل بوی وړی هرچا ځینې اختیار دی
غوړېدلی دی غوټي د شعر په بن کښې
بیا مې زړه له جوش خروشه بیقراردی

د نړۍ په دې بهار او نوی ژوند کښې
د (فنا) قسمت د مینې افتخاری دی

برېښنا

زه د تورو ورېځو شپه کښې ښه رڼا یم
د تنبلو ګمراهانو رهنمایم
مترو که یمه داور د سرعت پلاس کښې
زه جنبش او حرکت غواړم برېښنایم
وکړه کار چه پسرلی غوندې زرغون شې
د روښانې آینده یوه ځلایم
په هر ځای کښې غم ښادی سره شریک وی
باران ژاړی زه د سرو شونډو خندایم
ځلمو پېغلو سره یو شیء په هر کار کښې
ګوریء زه هم له منفی مثبت پیدایم
یوپر خون آه د شاعر له سوی زړه نه
یوه څرېکه د درد مند شعر د نوایم
د پښتو شعر د افق په سرلوحه کښې
زه به ولیکم په سرو زرو (فنا) یم

د تــوتـکــی
شــور

غاړه مې سره ده خوخونداره نه یم
سینه مې سپینه ریا کاره نه یم
زه تور او سپین او سره رنګونه لرم
دوه رنګي نلرم مکاره نه یم
که څه هم زیاتې لرم توري بڼې
خوزړه مې سپین دی ګنهګاره نه یم
لکۍ مې دوه تاره ده ځیر شه ورته
زه تش ګفتار او بې کرداره نه یم
ما چه پیغام د نوي کال راوړی
نو د زوړ فکر طرفداره نه یم
زه انسان نه یم هم جنس نه خوروم
(فنا) ظالمه ستمګاره نه یم

نیا لگی

د صبا ښه غوټه و نه نن نیا لگی یم
زه که نن یمه ما شوم صبا ځلمی یم

زه به‌ستا دلاس امما شمه یووخت کښې
ما ته مه گوره په کمه که کمکی یم

تربیې نه مې یورپ هم غافل نشې
که‌نه ستر گو کښې د گل پڅای اغزی یم

که له ما نه ثمر غواړې و مې روزه
پروش که مې و نشی وچ لرگی یم

بې آبیه نه مې ښه سا ته چه و چیږم
که‌مې آب (فنا) په ځای ونو سړی یم

دوریځ ژړا

کله پرده شم دقمر په مخ کښې
کله څادر یمه دلمر په مخ کښې
یا مشتری ته جوړ نقاب شمه زه
یا دزهرې دمخ حجاب شمه زه
تالندې ورشه دا طلسم که مات
تورتم نه و ها سه او به د حیات
بریښنا ، دغرونو ښا پیرکه ته وایه
دتورو شپو سپینې سپوږمۍ ته وایه
دابه ترڅویې په تورتم کښې ډوبه
دموجوداتو په عدم کښې ډوبه
نوی بهار نوی نهضت نوی ژوند
نوی جهان نوی ارمان نوی خوند
پلوکه لیرې چه رڼا شی جهان
محوه داستا په تماشا شی جهان
دباران نه دی چه پرتا را ځی
(فنا) ته ستا په حال ژړا راځی

څاڅکی

اورېدلی دغمونو له آسمان یم
د یتیم د تو دو او ښکو ترجمان یم
نورو څاڅکو سره کله چه یو ځای شم
رانه جوړ شی لوی دریاب سیلاب طوفان یم
زه په خوله دمچمچی کښی خوږ ګبین یم
خو دمرګ ټکی په خولو د ښا ماران یم
شی سمسور هر هغه ځای ته چه رسېږم
جل و هلو ته دژوند دوا درمان یم
د صدف غېږ ته چه و رسېږم د ر شم
که دتیږی زړه ته ورشم لعل مرجان یم
خوږ شربت یم دخوږو په پیمانه کښی
خو دزهرو سره جوړ دمرګ اعلان یم
زوړ خمار یم د شرا بو په پیا له کښی
په رنګین مخ دخولو دناز بار ان یم
د نا کسو لېه ر خسا ره څڅېد لی
زه دشرم او د حیا او بو پښا ن یم
آبرو و مندو سره ټکی د آ برو یم
له الما سه د (فنا) نظر کښی ګران یم

د بوډۍ ټال

د طاؤس پشان رنګین دبوډۍ ټال یم
دجمال آسمان کښې زه ښکلی هلال یم
لوړ درشل زه د ښایست دنو بهار یم
دبهار د ښکلې ناوې ښکلی هاریم
زه رنګینه ښه تا بلو دطبیعت یم
یو شهکار اعلی تصویر دحقیقت یم
یا د مځکې ښکلې پېغلې ته پیزوان شم
یا دګلو غاړکۍ زه دآسمان شم
دلمر وړانګې زما غشی زه کمان یم
دژړا تفسیر د اوښکو ترجمان یم
دمرکز ټکی دانه محیط مې دام دی
ښکار مې زړه دمهرویانو خاص وعام دی
اتحاد او همر نګی دلمر رڼا کړم
تجزیه دباران څاڅکی اورسوا کړم
دژړا باران چه توی دمخ په لمر شی
بوډۍ ټال دیار په وروځو کښې ترسرشی
ښاپېرۍ زېړې اوشنې یاسرې اوسپینې
ماکښې ټال خورې فرشتې او ناز نینې
نارنجی ، تور اوآبی زیړشین اوسپین یم
د(فنا) ګلابي شعر غوندې رنګین یم

دشپونکی
شپیلۍ

زه یم شپون اوپه‌دې ژوند مې افتخار دی
چه‌د خدای نبیانو کړی زما کار دی
زه لرم بنایسته پسونه وری او میږې
شنه واښه اغزی او بوټی مې گلزار دی
زه د جگو غرونو سر کښې ر مې پیا یم
له پستۍ او ټیټ ژوندون نه زما عار دی
د تمام جهان شاهی به پرې ورنکړم
زما کور او زما گور همدا کوهسار دی
زه ښتن د لوړ همت یم پروانه کا
چه د تن جامې شکیدلی‌نس مې خواردی
پسونه وری او میږې ساتم له‌لیوانو
تنفرمې له‌ظالم‌اوله خونخوار دی
د حیوان خدمت کوم چه لوړ انسان یم
گوره رحم عاطفه زما شهکار دی
غزومه د(فنا) خوږې نغمې زه
چه شپیلۍ مې خورا ډیرشیرین گفتار دی

دشفق سره خبرې

دسرو شونډو خولګی غوا ړې په غاړه کښې
سره لا سونه دې تا و شو ی له ګردن بیا

لـه هیڅـا سـره وفـا د دنیـا نشتـه
د ګرد و ن له لا سه مه شه ګـله من بیـا

د صبا پـه هنـداره کـښې د ې ښودلـی
د هیـوا د د شهیدا نـو سـو ر کفـن بیـا

د سحر ستوری به ستا د داغ شـاهـد و ی
بې ګناه خون د ې لیدلی یـې غمجن بیا

دا د کو م دا ړې شـبخـون دی په تا شوی
که د ې لار د شپې نیولی کو م رهزن بیا

تا نـا مو س د ز مـا نې ا بتر لیـد لـی
ده په سر و و ینو رنـګینه ستا لـمن بیـا

د فلك چه زړ ګی شین دی (فنا) پو ه شه
راضی شوی دی د کو م خوار په کشتن بیا

میږی څه وایی.

مخلوقا تو کښې یو ډیر ضعیف حیوان یم
په قوت کښې زه د ټولو قهرما ن یم
کائنات دی اوس ځلمی سپین ږیری کیږ ی
زه شاهد د پسرلی ژمی خزان یم
رسیدلی ماته ډیرقوی همت دی
پروانه کا چه ظا هر کښې خوا رنا توا ن یم
آذوقه مې ټولومه لور په لو ر ې
ټینگک ثبات عزم لرم ډا ډه په ځا ن یم
خوښ مې ندی بې مو قع راحت عیشو نه
ځکه تل مدا م د کار پسی روان یم
لوی نظام او حکو مت لرمه ځانته
زه یو غړی د لو ی کور او خاندان یم
متحد چه و ی ملت نه خرا پیږی
زه د دغې مفکور ې ښه امتحان یم

د هیواد پسرلی

پسرلی راغی او شین بڼ او بوستان شو
گل گلزار ټوله دنیا تمام جهان شو

نوی کال نوی ژوندون نوی بهار دی
وخت د هاند زحمت او کار د هر دهقان شو

خبر راغی د وږمې په لاس چمن ته
چه د عیش او د خوښۍ کاروان روان شو

پسرلی شو په ښارونو کښې د زړونو
حکومت د عشق او مینې بیا اعلان شو

د چمن شا ځلمی باغ کښې دربار وکړو
د بهار په سلطنت کښې بیا سلطان شو

د جمال قدرت هنداره د بهار کښې
ننداره د طبیعت ښکاره عیان شو

پسرلی ته د شاعر په نظر گورم
زما عقل دې ښایست لره حیران شو

تخیل او فکر والوتل دیدن له
په نندارو تازه روح د هر انسان شو

جمع جوش دی د یارانو هره خوا کښې
د مېلو او د عیشونو بیا د وران شو

بیا کاروان د رنګ او بوی ګلشن ته راغی
هره خوا کښې د ګلانو موج طوفان شو

قافلې د خو شبویی شولې روانې
بیا له عطر ولخینی ډک چمن بوستان شو

سم اوغر بیا په خود روګلان ښایسته شول
بڼ ښایسته په ډول سینګار لکه خوبان شو

چه له خاورو نه راخېژی رنګ په رنګ ګل
د حیات او بو په څپرورته باران شو

د غره غېږ کښې ارغوان دی پر پوتلی
د ښت او غر دز مرد سره یک سان شو

لکه لعل د غره لمن کښې لاله بر ېښی
لاجورد غوندې ښایسته اوشین آسمان شو

چه مې وصل د جانان میسر ندی
بیا زما زړګی زخمی غاټول پشان شو

دا د یار په مخ خولې دی که شبنم دی
که پیاله کښې دلاله آب حیوان شو

تور بور اد محبت له بر کته
په ګلشن کښې د مرغانو قهرمان شو

په شنه سروه کښې توتی جاله کړه جوړه
په توصیف د پسرلی کښې ثنا خوان شو

بیا پاختکه ناست پر څانګه غزل وایی
او بلبل په شور فریاد او په فغان شو

پە اوجرە دفوارې کښې سازوشرنګ دی
ترانو کښې د آبشار ګویا زبان شو

لورپه لورې دخوښۍ سازونه موج شول
په غزل نغمو و یلو سیند روان شو

د شمال په نری ساز کښې څنار ناڅی
او قمری ورته له شوقه غزلخوان شو

ټولې څانګې خوشحالۍ نه کړی چکچکې
هره خوا کښې دښادۍ مجلس چالان شو

خاطرې مې د لیلی مجنون په یاد شوې
له وحشی ګلانو ډک چه بیابان شو

شکوفه د څانګې غوږ ته ګوشواره شوه
نسترن په سپین څادر کښې بیا پنهان شو

نسیم واخیسته خولګۍ بیاله غوټۍ نه
د سنبل پیکی زما غوندې پریشان شو

د بلبل سره غاړې شوه د ګل څانګه
د مینو بیا پوره د زړه ارمان شو

ما په نظم د ګلانو امیل جوړ که
چه ګلانو ځینې ډک زما دیوان شو

د بهار او د غاټول شبنم صفت کښې
د (فنا) شعر بې ګمانه در مرجان شو

اې پغمانه

روح پرو ر ه ستا هوا ا و ستا فضا د ه
ستا خوږه وږمه رنځونو ته دواده
وطنو الوته مدام اوسې سمسوره
دا زما د زړه ارمان او تمنا ده
پسرلی دې د کابل ثانی جنت دی
د ګلانو خزانه دې بې بهاده
په طاؤس که دې تشبیه کړ م بنکلی بوټی
د بلبلو په ګښې شو ر او وا ویلاده
په درو ګښې د ې د سپینو زرولښتې
ستا خوږې او به ژوندون ته میسحاده
نکړې نازو تغافل چا ل وفریب هیڅ
د هر چاسره دې مینه په رښتیا ده
اې پغمانه له ماښامه تر سحره
و هر چاته ستا د وصل شپه ورځیا ده
چه یې سیوری ګښې د عیش دولت حا صل شی
ګڼو ځانګو ګښې د ې جاله د هما ده
د خوبا نو پـه زړګـی ګښې غـور ځنګونـه
په آسمان ګښې د ې د ستوروښه نڅاده

لکه څړك جام د شراب له نشو ډك يې
تا کښې خوند د خوار لسمې شپې رڼا ده
لکه تاج يې د کابل پر سر لو يدلی
په هر گوټ کښې د ې د ښکلو ناز خندا ده
ته دښکلوزړوکښې ځای لرې پغما نه
توره خاوره د ې د مينې کيميا ده
ښاپيرۍ د هندوکش غېږ کښې پرته يې
چه ځلمی پېغله پر تا باندې شيدا ده
ښه مظهر ته د ښايسته جمال ښکلا يې
چه مينه ستا په حسن تما شا ده
ته دفتر د معرفت د لوی قدرت يې
هره تيزه دې شاعر ته يو دنيا ده
ستا په غېږ کښې ټول په عيش ونوش پراته دی
خو له ما سره د خوار غريب سودا ده
غېږ دې خوار غريب ښځای د پاره خلاص دی
ته دردمند يې فوارو کښې دې ژړاده
اې پغمانه ته همږاشه تما شې له
چه په خونه د غريب کښې څه غوغا ده
چه درې ته دې درځم خيبر راياد شي
خدايزو بې بوستا ن پرما ماتم سراده
د ښايست په ننداره تون کښې مې ليدلی
بقا نه لری دنيا آخر (فنا) ده

✿ ★ ✯

بن

گـلالـي شـود گلانو په‌گلزار بن
ښکـلي‌شوی‌دخوبـانـو په انواربن

د گـلانـو بـوټو ځانگو پاڼو ونو
لری ښې ښې منظرې په‌هر کنار بن

د شید وغوند ې رواني او به سپیني
د الماس او درقطرې لری آبشار بن

بیا دزړه اوسپین گلانوموج طوفان‌شو
هر طرف لری د سرو گلو قطا ر بن

ترا نو ا و ز مز مو خـوږو نغمونه
بیا ډك شوی د مرغانوپه چیغاربن

دخوشبوگلانو بوی چه ترسوزموشي
سلبو ی له هر یوچا ځیني اختیاربن

په غاړه ورځي دځانگوسره ځانگې
چه رسېږی پیغلتوب ته د ا نـار بـن

د گـلا نو ا میلو نه په لمـن کـښې
د خـوبـانو تما شوته ا نتظـا ر بـن

دلیدوشوق کښې‌به‌هر گوره حیران‌شې
د قدرت په لاس ښایسته شود بهاربن

په جمال د طبیعت کښې محوه شوی
په ارمان د تما شو کـړمه د چاربن

نندارولره یې هرڅوك هیله من دی
لری ځکه په ز رگــونو خریدار بن

د خوبانو په جفاکښې‌ځگرخون شوم
په‌گوگل کښې مې لر مه دا غدار بن

رنځېد لـــې مینــا نو ته تســـل دی
د زخمی زړ گیو داغ ته لاله زار بڼ
گل دگل له رویه رنگ اخلی گلشن کښې
تازه کــېږی د خوبانو په دیدار بڼ
هر یو گل به یې ضرور دزړه ټوټې وی
دگلرخ مالیار په لاس که شی تیا ر بڼ
چه مېلې شی دخوبانو په گلشن کښې
روښـا نېږی د مخونـو په انوار بڼ
بل به نه وی داسې خوږ محفل ژوندون کښې
چه د مینې عیش او نازجوړ شی درباربڼ
د غوټې زړ گی به وچوی له حسرته
په خندا که مخا مخ شی د دلدار بڼ
ای دلبرې که ته راشې تما شې له
په قدم کښې به دې ولوېږی ناچار بڼ
په تعظیم به دې شمشاد ځنارو لاړ شی
ستـادنازپه تلو به وکړ ی افتخاربڼ
د گـلا نو ټو لې پا ڼې به شی تو یی
که د ناز په سترگوو گوری دلداربڼ
که څه هم لری خوراړنگین گلان ډېر
کله ستا پشان لری رنگین رخساربڼ
توربا ڼه دې دنرگس په گل مې وژنی
محبت را ته کـړلی دی د خا ر بڼ
(فنا) شو ی د بنـــکلا په تما شو یم
ماجار کړی ستا له مخ نه دی هزاربڼ

سترو

را ښو د لی طبیعت را ته هنـر د ی
چه زرغونه د راستۍ مد ا م ثمردی
د اخلاص و فا ثبات چه په کښي نشته
جګک قامت کله قیامت کله محشر دی

چمن وایی

غوړولی چه مې شین بخمل څادر دی
هوازکړی مې خورانو ته بستر دی
لور په لور ی لرم سور او سپین اوزیړ ګل
ز مرد لعل و مرجان ز ما زیور دی
چه سمسور ګل وګلزاریم پسرلی کښې
خا کساری او تواضع زما هنر دی
ښکلو م به یې نازکبدن او پښې لاس
که پهغیږکښې زما پروت ښایسته دلبرد ی
چه پایمال یم د خوبانو په قدم کښې
د خاین او ظالم سر مې تر نظر دی
باد راوړی د بېد یا دښت پیغامونه
یو (فنا) زما د زړه په درد خبر دی

PROPERTY OF
ACKU
6185

د سحر نسیم ته

بلبلانو ته ګلا ن واړه خندان کـړه
باغ اوراغ دخوشبویی سره یوشان کړه
د غـوټۍ غـوز تـه د مینې ترانه شه
ورنـه واخله صبرخیریې ګریوان کړه

چلېد وسره تا زه کړه د چمن گـل
دعیسی دم شه ژوندی مځکه بوستان کړه
د گـلانو وزمې وچ ډا گو ته یو سه
په شبنمو یې اوبه ته یې ودان کـړه
تا لیـد لی بهـا ر و نـه خـزا نو نه
له خزانه د ښایست خبر خوبـان کړه
ا ې قا صد ه د مجنـو ن د قبر سر ته
په صحرا کښې دلاله څراغ روښان کړه
دلېـانـو تنبلا نـو قـلمـرو کـښې
د جنبش اوحرکت کاروان روان کړه
ته زوړ خیال او فکر وبـا سه سرونه
د تازه تازه فکرونو جوړ طوفان کړه
مړاوی شوی رنځېدلی روح تازه کړه
د دردمندو زړونو درداو رنځ درمان کړه
غو ټۍ و سپړه د زړونـو ا ې نسیمـه
په الفت او محبت یې ښه خندان کړه
رابېدار کړه و یښ لحلمیان خوب دغفلت نه
په تازه فکر ددوی د ماغ روښان کړه
د عبرت درسونه ورکړه له تېر ژوندنه
نوی کال شو نوی ژوند او کار اعلان کړه
نا پوهانو ته د پوهې پیغـا م یو سه
دوی خبر په ژوند او حال ددې جهان کړه
د خوا را نو احوال یوسه دولتمن ته
بیانو ته د دوی ژوندون بیا ن کړه
سترگې خلاصې کړه دښکلو او بدرنگو
په لیدلـو کښې دحق بینا چشمان کړه

کړه سمسور د اتحا د ميني ګلونه
معطره د وطن بڼ ا و بوستان کړه
ګلرخا نو ته غوټۍ دوفا يوسه
او تر سره د (فنا) دزړه ارمان کړه

غوټۍ

نه يوازې بڼ کښې د بلبلو دلربا يمه
زه د خوږو شونډو و شره هم لږه آ شنا يمه
ډېر کوم نازونه په بلبل او په بورا باندې
مسته په نشه د غوړېدو کښې بې پر وا يمه
پاڼې مې رنګينې اوتنکې دې د رخسارپشان
زه د ښايسته مخ دلوی کتاب تفسيرمعنا يمه
کله چه د ښکلو غوټۍ خولې ته نژدې کېږمه
زه د خوږوشونډو و د خو لګيو تمنا يمه
نن مې پسرلی د رنګ اوبوی دی خزانېږمه
نه هومره مغروره لکه ښکلو په ښکلا يمه
نن يمه غوټۍ صبا به ګل اوبيا به مړاوې شم
زه د زمانې وفا بقا ته په سودا يمه
لوی دفتر ديوان د اتفاق دی هره پاڼه مې
دامې معجزه ده چه په پټه خوله ګويا يمه
ډېر خمار نشه لری خندا دغوړېد وزما
څکه د خوږو رنګينو شونډو و معما يمه
کله د شبنم ميو ته جوړه ميخا نه شمه
کله هم د سرو شونډو پياله کله مينا يمه
ژوندمې دلګيری ځګر خونې نه ترکيب شوی دی
اوس لا د ماليارنا محرم لاس ته په سودا يمه

کله چه نظر په بد نظر شم پائېي پائېي شم
زه ډېره معصو مه پـاك لمنه با حيـا يمه
شین بستر دپاڼو کښي اوڅانگوسره غېږ په‌غېږ
زه پرته په غېږ کښي د مجنون‌لکه‌ليلا يمه
مخ نه‌مې طواف‌کوی نسیم ترصباڅن پورې
ناڅی راته ستوری د سپوږمې په تماشا يمه
زړه‌مې د(فنا) پشان‌زخمې‌زخمې په‌وينو رنگ
مه‌غولېږئ خلکو که ظاهره په خندا يمه

اغزی

ښه خوراك یم د ادوښانو په صحرا کښې
قافلې سره د ناز نعمت کاروان یم
زه گل نه یم چه بلبل پرما مین شی
د خنجر غوندې تېره ښو پشان یم
بېوفا حسن مې نشته چه شم مړاوی
نه پابند د پسرلی نه د خزان یم
کله‌کله اوبه شوی یم په وینو
ښه رنگین او تازه گل د بیابان یم
د شهید زخم کفن گناهم بېد پاکښي
هم د گل بلبل دمینې ترجمان یم
زه د گل آب وحیا ساتم په بڼ کښې
تېره توره مې په‌لاس ښه نگهبان یم
ځگر خون شم چه په‌لوخو پښو چو خېږم
د پرخون لاس ښکلولو په ارمان یم
د دې خاورې سره مینه لرم زیاته
(فنا) سترگو د دښمن کښې مغیلان یم

گــــــل

مخ گلابشونه‌یې غوټۍ اوسره رخسار گل
ستاپه مخ کښې مې لید لی د بهار گل
چه امېل دې د گرېوان پرسینه پروت دی
ځگر خون شو له دې غمه دانار گل
گل اندامې خپله گل بې مخ د ی گل دی
خنداگل زلفې سنبل د نا ز رفتا ر گل
سور اوشین ا و زېړ په شنوپاڼو ښایسته ټول
هره خوا کښې راشنه شوی دی بې شمار گل
رنگ او بو ی یې له خو با نـونـه زړه وړی
ه پـر خوبا ن لری د حسن خریـد ا ر گـل
دا دگـل پـه حـق کښې لـوی ستم جـفا ده
چـه لـه ځـا نـگو ځیـنـې وشکوه الیار گل
چـه د رنـگ اوبـوی وفـابـقـایـې نـشته
ځـگـه نـلـری خزان کـښې اعـتبار گل
چه په سموغر ودښت کښې غاټـول موج شو
د مـیـن د زړه د ا غونه شول گـلزار گل
د چشمانو په بادام کښې نرگس شین دی
د ا عجب چه ما لید لی د ی بیما ر گل
تبسم سـره چـه شونډې وغوړېږی
سوزوی می د سکروټو په انـگار گل
د(فـنـا) د پـاره سـتـا حسن بهار دی
له رخسارنه به دې جار کړمه هزار گل

د پسرلی گل

چه غوټۍ وه له نسیمه شرمیدمه
په شنو پاڼو کښې بلبل نه پټیدمه
د نسیم په تخنولو په خند ا شوم
د بلبل خوږو نغمو سره آشنا شوم
چه پیاله راته له میوه ك شبنم کړو
نو بلبل مې لېونی دعشق په غم کړو
چه سحر نسیم خولګۍ اخلی له مانه
شنبم و الوزی هوا ته لـه حیا نه
په نشه د پېغلتوب چه و غوړېز م
نو بلبل سره په مینه نه مړېـزم
پناه غواړم له ناپاکو ستر گو خارنه
لکه وخېږی چه تور خط له رخسارنه
غوړېد ل مې د بلبلو ترا نې د ی
په کتاب کښې مې د مینې افسانې دی
ټول مرغان زما دپاره نغمې وایی
د خوښۍ غـزل دزړه ترانې وایی
زما رنګ بنایسته مخو نو سره سیال دی
په بښه رنګ دزړو نو وړل زما کمال دی
له وږمې نه مې ډېر ښه عطر سازېږی
په عطر و نو مې خوبان واړه نازېږی
په خېره کښې مې دښه حسن رازونه
زما زده ده له خوبانو ډېر نازونه

زما بوی زما سیرت دی‌بنه خوشبوی یم
زمارنګ زماصورت دی بنه خوشروی یم
غوږ پدل ز ما سحر کښې خند پدل دی
لوږمعراج مې په‌وښتانو کښې ټومبل دی
د ښایسته نجو نو او پېغلو د سر تاج یم
نه سینګار ته لکه ښکلو ز ه محتاج یم
دماغونو کښې مې بوی‌نشه پیدا کړی
د پیرخوبان‌مې‌دښایسته‌رنګ‌تماشا کړی
کله کله مې له نازه په‌ګریوان ږدی
اوله‌خیاله‌کله‌زلفو کښې‌خوبان ږدی
کله پاڼې پاڼې شم د چالمن کښې
کله شمه دپښو لاندې په‌چمن کښې
کله‌واخلمه خولګۍ له‌سرو لبانو
کله واخلمه بلاد تور چشمانو
کله ظلم ماله بوټې نه جدا کړی
په‌بازار کښې مې‌پیسو باندې سودا کړی
لکه ښکلې ښکلې پېغلې چه خرخېږم
زه انسان‌نه یم له‌ننګه مړاوی کیږم
چه بلبل سره‌په‌مینه کښې رسوا شم
په‌خزان کښې پاڼې‌پاڼې له‌حیا شم
دبلبل سره مې لکه وفا نشته
(فنا) کیږم په‌ښایست کښې بقا نشته

د بلبل نغمه

په‌عالـم کښې د گل میڼې کړم مشهوره
په‌مرغانو کښې له مانه رسوا نشته
د گـلانو له بنایست نه مې عبرت شو
چه په حسن او جمال کښې وفا نشته
په صو رت یې مه‌غولېږه خـز انېږي
گلالي مخکښې چه آب وحیانشته
په ښه‌بوی عطر او رنگ و نه‌غولېږي
لباسي خلکو کښې صدق و صفانشته
پروانه‌د گل طواف کړي شربت‌اخلي
زمانه کښې بې مطلبه آشنا نشته
د شبنم غـوټې له رازه‌عبرت‌واخله
چه دنیا کښې بې ژړا نه خندانشته
اې(فـنا) شاعره‌دا نما نغمه‌ده
زه‌تـل وایم چه دنیا کښې بقا نشته

دفواري ساز

ټیټ و پاس هسك و ژور به وي هر کله
څو دا مځکه دا آسمان او دا گردون دی
د عـروج سره‌هـر گوره تـنـزل شته
که آسمان ته‌هم څوك‌خېژي سر نگون دی

چه هر څومره ډېر جګېږي پورته کېږي
دلوېدلو درد یې هو مره ډېر افزون دی
مدوجزر کښې مې ساز د زیر او بم شته
بې ژړا نه خندا نشته دا قانون دی
په دې مرګ اوژوند پروامه کړه شاعره
چه (فنا) نه وروسته خامخا ژوندون دی

بــــاد

د بزګر غنم به ېېل کړم له وښو نه
د کـو څـو خاورې به پورته کړم هواته
زما ساز کښې ځا نګې پا ڼې وني نا څـي
دا نـغـمه به غزومه بېـنوا تـه
بې پروا یم حقیقت نه نه تېرېږم
د مه ېو ما جـرا وا ړ مه بېد یا تـه

ما لیدلي ډېر عیشو نه بنې چړ چې دی
د خانا تـو ا فسا نـې وا یم ګـد ا ته
د خوا را نو پیغا مـو نه را سـره دی
ر سوم یې د بډای عشرت سرا تـه
یم ا ستاځی د یتیم کو نډې له خوا نه
د ژړ ا ا حوا ل به و وا یم خند ا ته

د مخو نـو حجا بو نـه نقا بو نه
زه به یو سمه د ا ټو ل ېلې دنیا ته
دخوبانو په ګـا کـل به کوم لوبې
زه به لو ځ کړ مه مخونه تما شاتـه
دا چه ډ ېر لړم تلوا ر اوزر تېرېږم
د (فـنا) دشعر پیغام و ړ مه بقا تـه

دتوتی سندرې

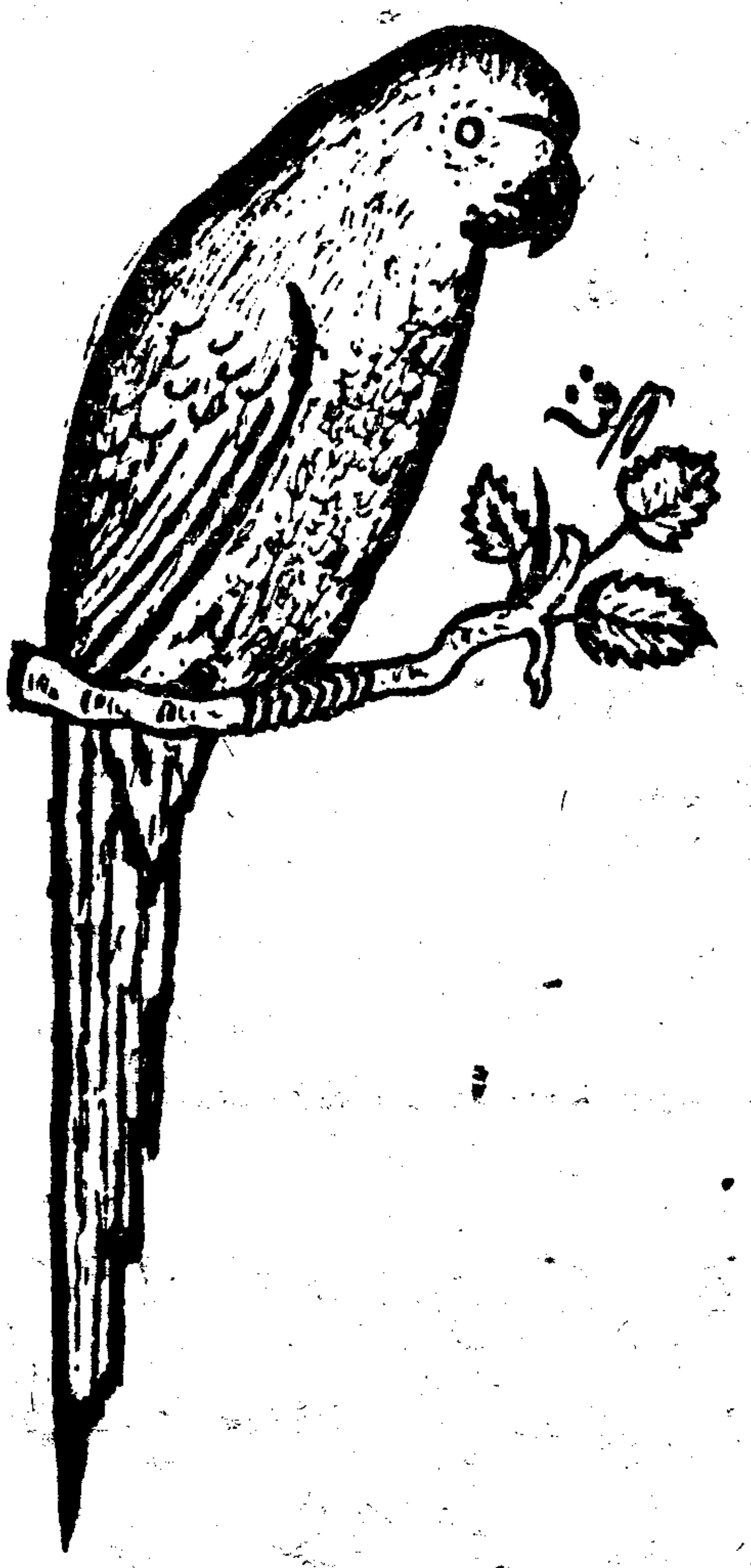

بند یم قفس کښې انسانا نو سره
له آزادۍ نه زړه ناکام دی زما
داستعمار زندان به کله‌شي ورا ن
د خپلواکۍ نعمت مرام د ی زما
بڼ اوچمن می تل مدام یاد یږی
زرغو نی سروې ته‌سلام‌دی‌زما
چه په قیمت د آ زا دۍ نه یی پوه
تاته دا خوږغزل حرام دی‌زما

د تربیې منطق ناطق کړمه ره
خوږ و نغمو سره کلام دی‌زما
چه بی‌تعلیم‌اوجاهل پاتې نشیء
داشور فریاد سحر ما بنام دی‌زما
زه په تعلیم کوم خوږی‌خبرې
بی سوادا نو ته پیغام دی زما
چه نصیحت کوم ناپوه ته (فنا)
سخنوری کښې لوړ مقام دی زما

ځانګه

دښکلانبایست دپاره‌ښه‌خدمت کړی ☆ ګلالی ګلان زما ګلزارد پاره
پاڼه ، ګل، لرګی مېوه مې ګتوره ☆ شکوفه‌زمادبڼ‌سینګارد پاره
داغزی نښترمې لاس کښې دی خوشکر
قدرت نلرم پرچا ګذار د پا ره
که‌توتې‌توتې په تبر شمه خیر دی ✿ چه‌جوړ یږمه‌جګدارغدارد پاره
چه‌وچیږمه‌پژمی کښې خدمتکړم ✿ دغریب د نغری انګار دپاره

دفطرت دتعاون اومرستې لاس یم
دمېو ؤ نعمتارم دخو ار د پاره
اې (فنا) ته همپه رازدځانګې پوهشه
پورته نکړې لاس دچاآزا ر د پا ره

دحباب خندا

پیدا شوی د څپو له انقلاب یم
پهنړۍ کښې دژوندون پههیڅ حساب یم
حوصلهمې ډېره تنګه ده ژوندون کښې
زهطافت دځپل سانلرم سیماب یم
ما توی زما ښیښه د څاڅکو تیزه
دنېستۍپهپیمانه کښې زوړ شراب یم
بې له مرګه مې خلا صوناو چاره نشته
د ژوندون بېړۍ ګیر شوی پهګرداب یم
اې زاهده زه هم تل مدامثنا کړم
د عدم د خانقا منبر محراب یم
دایوه خند ا زما د ژوند تعبیر دی
د دنیا وفا پاینت تهخوږ خواب یم
بې آبۍ مې په ژوندون کښېنه خوښېږی
نو دمر ګ تلا ش مېډېر دی چهبېتاب یم
زړه مې چوی چه دمظلوم ژوندون را یادشی
دظالم دکور پشا ن خراب یم
ما نه واخلیء د بقاعبرتدرسونه
دژوندون دفلسفېښه لوی کتاب یم
ای (فنا) زماخبرې معمادی
که دینه یم پېژ ندلیزهحباب یم

شــــنــه
پــا نــه

معرفي د لوی ښتن قدرت د پاره
يمه ژبه د ثنا صفت د پا ره
غوړومه شين څادرخپل په اخلاص زه
د ښا يسته و نو ښکلا زينت د پا ره
چه و چېړمه د اور د و زخ ته لمبه
اوس چه‌شنه يمه بوستان جنت دپاره
دڅادرلاندې‌مې‌سوړسيوري مدام وی
مسافر ته څو شېبو راحت‌د پاره
پسرلی کښې مې معلومه وظيفه ده
زه ر اغلې يم دکار خد مت د پاره
په لمن کښې ښې خوږې مېو ې لرمه
انسانا نو ته لذ ت نعمت د پاره
سمسور تيامی نتيجه د اتفاق ده
لوی کتاب يم دولس وحدت دپاره
پرده پوش يم د گلانو په چمن کښې
دحيا ، شرف، ناموس عفت د پاره
رانه جوړه زيړه‌پاڼه شي خزان کښې
د دنيا دژو ند (فنا) عبرت دپاره

☆ ☆ ☆

د سیند د څپو نغمې

زه وړو قطرو ځینی پیدا یمه ✲ هم د اتحاد الفت معنا یمه
څاڅکو ته مې مه ګورئ په کم نظر ✲ وېره وکړئ مانه اوس دریا یمه
کله طوفانی انقلابی شمه ✲ و خت د سېلاؤ نو کښې بلا یمه
خپل هدف ته درومم عزم ټینګ لرم ✲ شپه او ورځ په چیغو واویلا یمه
لنډ مزل مې نه دی ځم بحر و نو ته ✲ زه د عظمت لو یه دنیا یمه
ساز لرم سرود لرم نغمې لرم ✲ ژبه د فطرت یمه ګویا یمه
داچه ولې ما نه ګټه نه اخلئ ✲ زړه مې ډک له غمه په ژړا یمه
مځکه د بنست بېدیا زرغونولای شم ✲ بنه نعمت دلوی څښتن وړیا یمه
سور زرغون شي بڼ او ګلستان په ما ✲ د ر دد بیابان ته بنه دوا یمه
زه مستي جذبې د سمسورتیا لرم ✲ رنځ د شاړو مځکو ته شفا یمه
ژوند بښې ذیر و حو ته قطرې زما ✲ هم د وچ ډاګو نو مسیحا یمه
زړه کښې مې د مینې در ګوهر لرم ✲ وچو تورو خاورو ته کیمیا یمه
درس د ټیټ و پاس دی مد و جزر مې ✲ ساز د زیر و بم کښې په نڅا یمه
کار مې پر مختګ دی بېر ته نکر ځم ✲ لو یه مد ر سه دارتقا یمه
وایمه سند رې د (فنا) د شعر ✲ ژوند د سا کښا نو ته بقا یمه

زیړی ګلونه

معجزې ته خپل حیران یم ✲ پسرلی کښې زه خزان یم
زه د شمعې د سرتاج یم ✲ پتنګانو ته معراج یم
کاپر ګل یم درپه در زه ✲ پرستش کړمه د لمر زه
د ر نځور د درد شاهد یم ✲ د مین د ر نګ قاصد یم
بنه روښا نه مې رڼا ده ✲ که د چا ستر ګه بینا ده
د ښېر شم د ګلوباغ یم ✲ د غریب د کور څراغ یم
زه په تور و شپو چمن کښې ✲ یمه بله ډ یوه بڼ کښې
د (فنا) د شعر لمبه یم ✲ زه د سر و زرو ټوټه یم

خوز انار

زه خپله پیا له کښی خوږ شربت لرم
ډك او زخمي زړه له محبت لرم
څوك ندی خبر دزړه په حال زما
سور په وینو ښه رنگین سیرت لرم
نوم چه مې اېستلی په مېوۋ کښی دی
زه د سرو دانو ښه جمعیت لرم
زه داني داني گلگونو او ښکو کړم
ځکه نو داغی داغی فطرت لرم
ډك چه‌می زړگی دی له غمونو نه
زه دډکو زړونو مصیبت لرم
پوښ کښې مې ځان ښه‌په آب ساتلی‌دی
زه له زمانې ځینې عبرت لرم
ځان مې پټ ساتلی په پردو کښی دی
نه یمه بې شرمه ځان له پت لرم
ظلم په مظلوم زخمی ځکر کړمه
زه بې رحمو زړونه شکایت لرم
پوه شه اې (فنا) زما د زړه په راز
راز مې خپل ساتلی خوږ طینت لرم

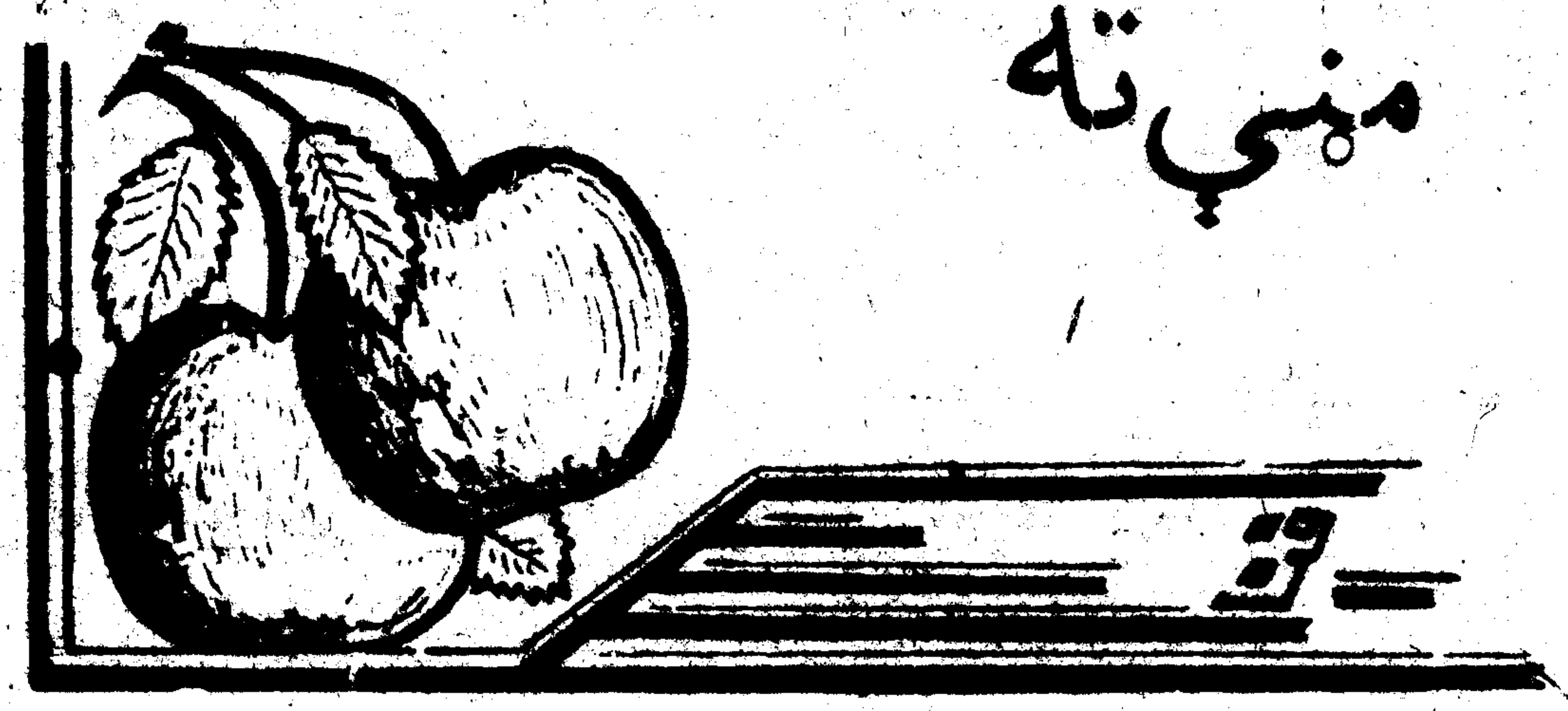

مڼې ته

نن مې بیا دخولې او به خوږې خوږې شی
چه په زړه دا ستا شیرین خوند ای مڼې شی
جوړ وی جشنو نه بڼ کښې شګوفه ستا
هم منظور ه خاص وعام ته ده مېوه ستا
خوږ رنګین او درد لمند زړه لرې شفایې
چه د زړو نو تقویه ته ښه دوایې
د ورنګې ستا لرې ډ ېرې معنی ګانې
د شاعر په یاد وې ماجرا ګانــی
د شاعر ه زړه پشان ګلګون پر خون یې
درنځور شاعر پشان زیړ وزبون یې
په ظاهر که یې دور نګه زړه دې سپین دی
ښه دی پېژ نـم باطن دې ډېر شیرین دی
ستا په رنګ کښې د خو ښې او غم تفسیر شته
ستا په غبږ کښې دعاشق معشوق تصویر شته
کم خو نې له لاسه زیړ دی نیم بدن ستا
دمظلوم په و ینو سور ښکاري کفن ستا
زیړه خوا دې د یتیم مخ ېو زلی
ګلالی مخ دې رخسا ر د ناز ولی
بډایانو نظریات ښکاري را ته ننګ ستا
چه غافل له دی خوارانو نه زیړ رنګ ستا

کم دې نشی دا ښکلا او خو شبویی ستا
تل مدام دې وی مېو ؤکښی سرخ رویی ستا
شرق و غرب یاورځ اوشپه تیاره رڼا ستا
د شاعر نظر کښی لمر، سپوږ مۍ دنیا ستا
که خوا رانو ته په لاس شی مربا ستا
په زړه پورې خریدار به وی (فنا) ستا

سپین زر

د ښنبی گله رښتیا چه ته سپین زریی
چه دتوروخاوروسپین ښکلی ثمریی
زړه دې چوی ځکه له ډېره بی صبری نه
زمونږ مړی کفن نه درلود خبریې
د خوارانو بډا یا نو پرده پوښ یی
د پاکۍ مظهر یې ځکه تاج په سریې
پاك لمنه یی ظاهر باطن د ې سپین دی
چه د ستر پاك لمن او سپین څادر یی
چه لباس شی در نه جوړ دراز همر ازشی
بیادسپینو اندامونوخوږ همسریی
دسپین زړی خواردتن سپینه خامتایی
دسپین سروسر کښی سپین ښکلی څادریی
چه د ژمی سړوشپو کښی واورې اوری
د خوار انو بېوزلوتود بستر یی
خو افسوس چه زمونږ له لاسه ځې ارزا نه
چه وطن ته بېر ته راشی نوسره زریی
زمونږ د مړی او ناموس کفن ټیکر یی
د(فنا) دستر گو تور او دزړه سر یې

كيميا بوټى

يو سپين ږيرى بوډا ډېر ضعيف نا توان و
د طمع سره ژوندون ورته ډېر گران و
د اغزى د بنت و بيديا سره يې كار و
تل مدام به د سپين ږيرى دا روزگار و

اصطلاح سره بوډا با به خاركش و
غيرتى و با همت او زحمت كش و
لور او پرى يې راواخيست لاړ بېديا ته
يوه ورځ بو ټو اغز و پسې صحرا ته

په بېديا كښې بنه گرمى وه سره غرمه وه
كانې بوټى خاوره مځكه بنه تو ده وه
ځو ځ اغزى بوټى يې ور پېل بېديا نه
يو لوى پيټى يې را جوړ كه شا و خوانه

له ډېر كار او گر ځېد لو نه ستو مان شو
د ځوانى قوت او عمر په ارمان شو
د پيټى سيورى ته كښينا سته ستوما نه
پياز سكړك يې نوش جان كه بنه پرېمانه

د اغز و پيټى په شار هى شو بنار ته
ما زيگر سترى ستومان راغى بازار ته
په پيسو يې اغزى خرڅ كړه يو دوكان كښې
بريالى شو د همت په امتحان كښې

دې بوډا ته هر اغزى شو كيميا بوټى
د همت په بركت د طلا بوټى
د (فنا) نظر كښې كار زحمت طلا ده
هر اغزى و ٠ ا بنه او بوټى كيميا ده

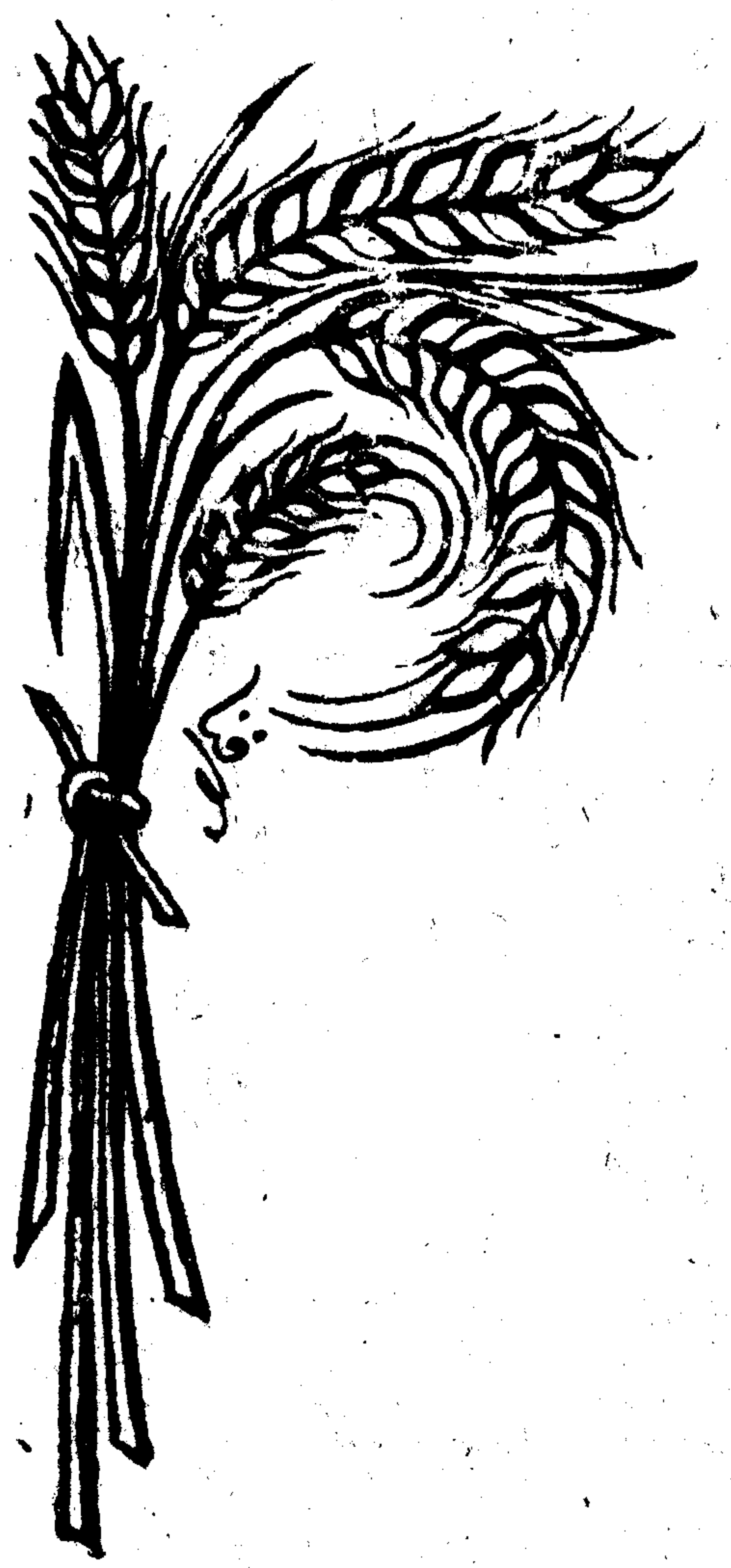

دغنمو وزی

د جنت د ښکلې ونې خوږ ثمر وم
د دنیا له شر و شور ه بې خبر وم
د شیطان په شر اخته بشر آدم شو
چه دادومره سر گردان په ماعالم شو
د دانو د معما مې، دا تعبیر دی
چه انسان د نفس په لومه کښې اسیر دی
کرل شوی زه په لاس د یو بزگر یم
زه د گرانې خاورې پاك او گران ثمر یم
په سختئ خوارئ تو دوخه کښې د لمر بیا
رېبل شوی یم په لور دخوار لو گر بیا
د غذا په نامه هر وخت مکرم یم
دسترخوان دخوار بډای کښې محترم یم
بیاد فخر تاج په سر کښې د امیر شوم
په بې طمعه او پاك لاس د یو فقیر شوم
سلطنت کښې ښکلې تاج زه د باچا یم
په غربت کښې زه روزی د خوار گدا یم
زه هم خاور نه پیدا یم چه ممتاز شوم
د شاهانو د سر تاج او سرفراز شوم
چه منظور د ټول جهان شومه خاکسار یم
دانسان خدمت کومه چه تاجدار یم
بې نشان به (فنا) در کړی نشانو نه
که بشر دپاره وکړې خدمتو نه

د مچمچی ناره

د هر نېش د پاره ځان له خاصیت دی
نوش زما په نېش کښې اینبې طبیعت دی
د مونږ رسېږي زیان دخیر خواه ګڼه
د لړم چیچل زما شیرین فطرت دی
سود وزیان د ی د نیت پو رې تړلی
نیك او بد دې د عمل دوزخ جنت دی
حدای که څه هم دی دتولو خونظر یې
په مسلم رحمت کافر باندې نفرت دی
دباران څاڅکی په هر ځای کښې یوشان وی
د لړم په نېش کښې زهر زما شربت دی
د هر طعم په طمع مه او سه چه خوږوی
تریخ او تریو می خوش یې خونده هم لذتدی
نفس مې پاك دی له مرداروچه ګبین کړم
ماد ګل په عطر وکړی قناعت دی
په اخلاص مونږ وفاداردخوږ نظام یو
خپل باچا سره مو مینه محبت دی
که خپل حق او نیك مرغی غواړې تلاش کړه
دزحمت غیږ کښې آرام کړ ی راحت دی
ا تفا ق نه مو ګبین د ی پیدا شوی
که هوښیارېې تا ته لوی درس دعبرت دی
دژوندون معجون له غم خوږښې ترکیب شو
ځکه تریخ دی مرګ که څه هم حقیقت دی
چه ترخې خوږې خبرې تل مدام کړی
پښتنو ته د ا (فنا) هم غنیمت دی

چینه

داخلاص او صفا جام کښی خوږ شربت یم
زه په‌دښت‌بېد یااوغروکښی‌لوی نعمت یم
ډ یرمې خو ښ دی د منګیو قطارونه
محوه کړی یم د پېغلو سنګا رونه
له رو ډو خوږو او بو ځینی ډك جام یم
د خوبانو ښه همراز سحر ما ښام یم
شاوخوا کښې مې، د ښوپېغلو نخاوی
د خوږو خوږ و نغمو خوږه غوغا وی
پېغلی ګوری مخ‌زما په‌هنداره‌کښې
زه ګومه تما شی دې ننداره کښې
چه په سرو شو نډ ولا سو مقا بله شم
بیا نو ډکه دشرابو سره پیاله‌شم
زه‌ د دوی د غېږ تصویر په‌غېږکښی اخلم
د کړو زلفو ځنځیر په‌غېږ کښی اخلم
ښکلوم زه تل رنګین رنګین لاسونه
لندوم ښایسته مخونه لباسونه
عاشقانو ته ښه ځای د انتظار یم
مینانو تو محل د پاك دیداریم
اوریدلی مې رازونه نیازونه
مالیدلی یارانې او ډیر نازونه
غاړه کېږی زما غاړه کښې یاران تل
مرور او پخلا کېږی مینان تل
ډکوی چه په نخرو نخرومنګی خپل
زما خوله‌اوبه ا وبه شی خورم زړګی خپل
مانه لاړه شی پرمایې پروانشته
ای (فنا) په زما نه کښې وفا نشته

منگی

چه له چینی نه ډکوی په نخر و یار منگی
نو ځای لری که چېری وکړي افتخار منگی
ته چه له نازه د مین په مرگ پروا نلري
څنگه دي اېښی په تندی باندې دا خوار منگی
شوم د غمونو سره غېږ په غېږ له ډېره غمه
نن چه مې و لیده په غېږ کښې د دلدار منگی
اې عزیزانو که زه مړ شوم زما په قبر کښېږدئ
یوه ټوټه د لحد نښه په یادگار منگی
خود به يې پېغلی په تخرگ یا په تندی گرځوی
د تواضع په اور چه و سوزېد خاکسار منگی
او ښکې يې تو يې شو ې د پېغلې د سینې له پاسه
لږ معلو مېږی محبت کښې گرفتار منگی
دې نه خبرۀ چه خوبان بې په تندی گرځوی
نو ځان ستی که د سکر و ټوټه انگار منگی
دسپینو لېچو په غاړه کښې ډېر عیشونه کوې
د زړه منگی دې راته ماتکه پډې کار منگی
زه د یوې تراخې خبرې په ازمان پاتی یم
ته ښکلوې سرې خوږې شونډې وار په وار منگی
پېغلی مدام څکی په سروشونډو ستاله خولې نه اوبه
نو د شرابو پیمانې دې تا نه جار منگی

زه دپستو نریو ملاؤ ډېر هوس لرمه
کاشکې زر خاورې شم چه جوړ کړی را نه یار منگی
هر ما ز یگر دمستو پېغلو قا فله کښی (فنا)
بخت و طالع ته گوره څنگه شو سرد ا ر منگی

طبی نباتات

بیشکه لوی خښتن مو ډېر کریم دی ❖❖ دی حقیقی شافی او لوی حکیم دی
بې او چمن کې جوړ روغتو نو گوره ❖❖ دښت و بېد یا کی درملتو نو گوره
په ځینو بو ټو کښې تاثیر دشفا ❖❖ ځینو گلا نو کښې اکسیر د دوا
جام دگلو نو کښې شهدو نه پراته ❖❖ داغزی نېشکې هم زهرو نه پراته
په تورو خاورو کښې کیمیا وگوره ❖❖ په هریو بوټی کښې د واو گوره
دطبیعت غېږ دې روغتون دی فنا ❖❖ چه مرگ علاج ستا د ژوندون دی فنا

چرس

د گلو بوی مې خما رونه لری ✿ عطر مې ز هر آزا ر و نه لری
مضر یم ژوند او دصحت د پاره ✿ دښمن د ننگ او شجاعت دپاره
زه دخپل دوست سره دښمن یم مدام ✿ هریو آشنامې زرخرید دی غلام
زه عقل و ذهن د جنون د پاره ✿ بربادی غواړم د ژوندون دپاره
مانه پرهېز وکړی مضر نبات یم ✿ دژوند دښمن دبد بختی ممات یم
راشه که غواړې نندارتون وگوره ✿ د لېونتوب دژوند افسو نو گوره
زه په لوگی کښې ډېر کیفونه لرم ✿ هره غوزه کښې عالمو نه لرم
چرسی پرواز کړی اند یښنو کی زما ✿ سپوږمی ته خېژی په نشو کی زما
ډېر و فاداره عملیان لرم زه
(فنا) لیلا یم لېونیان لرم زه

یو وزی انگوریم

یو وزی انگور یم نمونه د جمعیت یمه
ډیر خوږ اتفاق لری دانې زما ملت یمه
ډکه پیمانه زما د مینې له خوږو ځینې
ټولو ته منظور د شیرینۍ په برکت یمه
بې مې میکده ده دشربت ډکې پیالې پـه لاس
ډیر ښه خوږ شربت لرم ساقی د طبیعت یمه
ډکه ده ښیښه زما خمار مستی او کیف ځینې
لویه مدرسه دکائناتو د عبرت یمه
ډوب به شي سیلاب کښې دخمار او د نشو زما
زه په مدو جزر د او بو کښې کیفیت یمه
تېرشه له خودۍ ځینې که غواړې معجزې زمـا
اوریمه اوبو کښې دمستۍ سوز حرارت یمه
کیف مې جوړوی وحشي حیوان اهلي انسان ځینې
یو څاڅکی اوبه لرم خو هومره لوی قدرت یمه
پاکندی انسان چه جوړوی له مانا پاك شراب
اصل زما پاك دی دپاك خدای ښه خوږ نعمت یمه
جوړه میخانه اوخمخانه مې دزاهد کره
زه هم یو مخلوق دپاك څښتن یم عبـادت یمه
ښه په صدق خدمت کوی مېوه مې انسانانو ته
زه شیرین ثمر دکار زحمت اوزراعت یمـه

هــلــه‌په مزومزوخوندونو (فنا) کېږمه
کله‌چه‌دسرو شونډو پیاله کښې خوږشربت‌یمه

دام او دانه

دخیـالـونـوپـسـرلـې وښه هــوا وه
شیـن چمـن بـڼو بـوستان لویه فضاوه
په دې بڼ کښې‌ښې‌مېلې‌چرچې یاران و و
ښې مېوې خـوږې اوبه هر رنګ ګلان و و
یومارغه و په دې بڼ کښې ښه خوشحا لـه
دمـاڼـی پشان یی ونو کښـی وه جا لـه
بوټـی غوښـې به ددې مـارغـه خـوراکو
خـوږې‌سرې ویـنـې اوبـه‌دده‌دڅښاك و
دامارغه به ګل خوږی نـورې دانـی هـم
بد لو لـی بی د خپل بڼو جا مـی هـم
یوزیرك صیاد راپیښ شو په دې بـڼ کښې
د مرغانو دام یې کـېښود پـه چمن کښې
له قضا نـه د ا مارغه په دام کښې ګیرشو
د صیاد سره قـفـس کښې بـیـا اسـیـر شو
د ا مارغه‌نه و خایـن او رشـوت خـوارو
دده بـڼ مـاڼـی ژوندون حـرام مـردارو
دا دانــه د خـیـا نـت رشـوت دانـه وه
دخـایـن دښـکـار د پـاره بهـانــه وه
دا صـیاد نـه و قـانـون او عـدالـت و
دا قـفـس نـه و زنـدان او اسـارت و
نه دانـه وه اې (فنا) نـه دام حـلـقـې وې
د خا ین په د واړو پـښـو کښې‌زولنې و ې

بندی کوتره

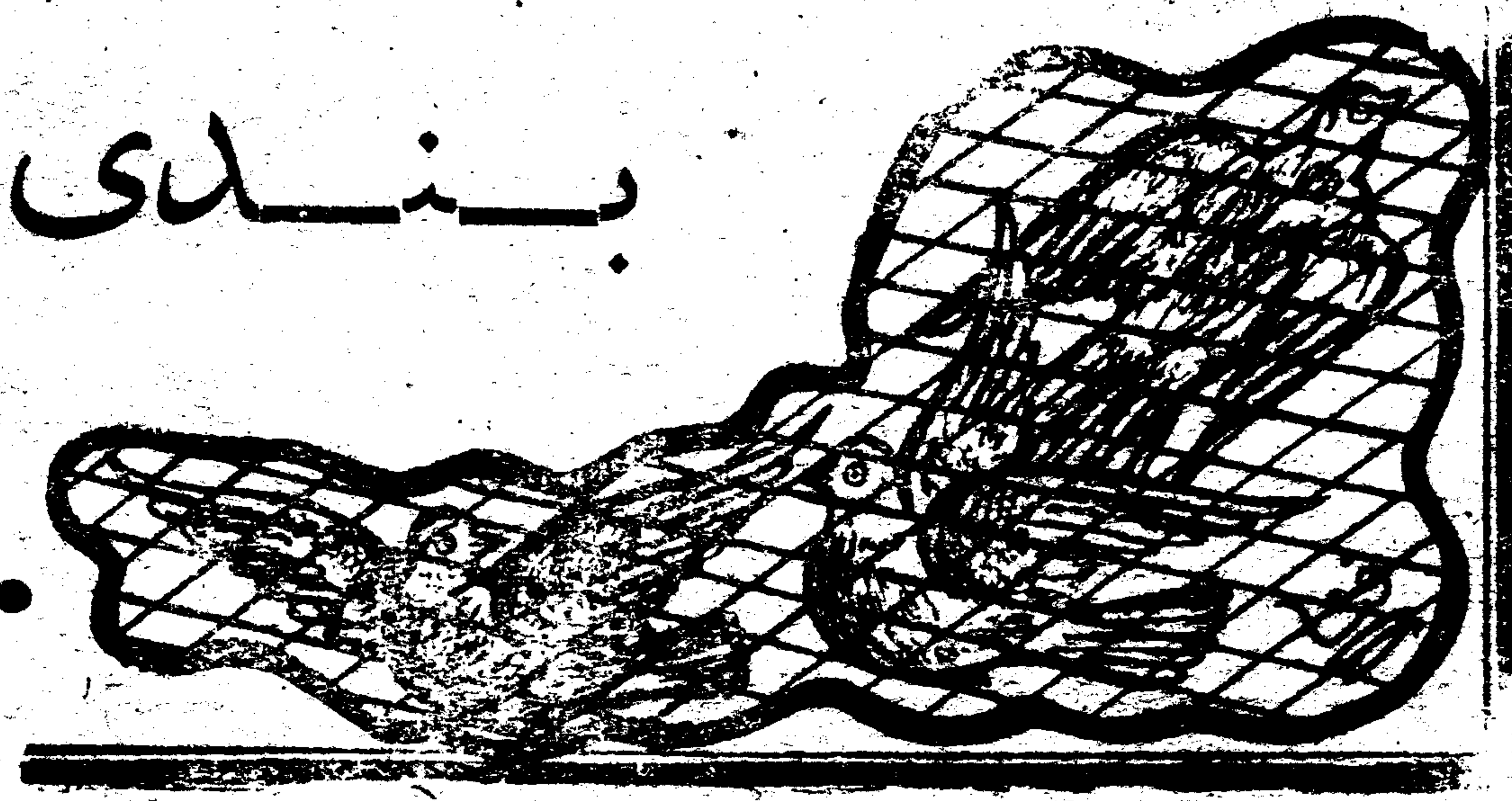

چه ستا د ښو د زنګ آواز واو رمه
د زولنومې شر نګهار یاد یږی
ته هم بندی یې دانسان په لاس کښې
ځکه خو نخواږه استعمار یاد یږی
خدایږ و کوتره ستا د حال په لید و
په جیلخا نو کښې مې احرار یادیږی
چه واورم ستا خوږ روح پروره غمبر
د محبو بې شیرین ګفتار یادیږی
چه ستا رنګینې ښکلې ښې ګورم
نومې د ښکلې یار ښکار یادیږی
چه نوم دې واخلم اې نیک مرغه مارغه
د آزادۍ روغې ر و یبار یادیږی
ته مې استاځی شه پیغام مې یوسه
چه د (فنا) خوا خوږی یار یادیږی

داوریا زمزمه

سپینه واوره (فنا) سپین او یاسره زروی
خوږلې طوفان سیلاب ،خطر ، ضرروی
دباران څاڅکی دخدای رحمت باله شی
څه چه اوری خدای به کړی مقرروی

داهم يو خيال

په مستو ميو مسته مستي سره پيداشي
يوشين چمن ته راشي او شنه شي په خنداشي
وفا په وعده وکړي زما د زړه طبيبه
رنځور د انتظارته د درد اورنځ دواشي
کزې دګلو څانګې داستاپه احترام شي
ګلرخې ته مشغوله دګل په تماشاشي
دګل د بوټو شاته ما ځان وى غلى کړى
نا څاپه زه پيداشم لز شانتي وارخطاشي
باطن کښې بنه خوشحاله ظاهر کښې لز ملاله
په نازاو په غرورد پرزمالورى ته راشي
ته وګورې سپوږمۍ ته زه وګورم ستا مخ ته
زه هم په تماشاشم ته هم په تماشاشي
زه هيله دربنکاره کړم ته ډېرو کړې نازونه
يو څو شيبې جنګى شي يو څو شيبې پخلا شي
حيران شم چه دا څنګه يو ځل شي مهربانه
ستم ځينې جلاشي وفاسره آشناشي
د مينې په دنيا کښې سلطان اوملکه شو
خمار له بې خوبۍ نه رنګينه له حيا شي
سر کښېږدې زما غېږ کښې تسليم دپاکې مينې
له سره ترقدمه يوه ټوټه وفاشي
ګل توى شي ستا په غېږ کښې له اوسى زما په غېږ کښې
زه ستادعشق (فنا) شم او ته راته ليلا شي

میوه

دبادام په خیر سوری سوری ړوندښه دی
هغو سترګو کښې چه شرم‌وحیا نشته
د کور په کور کښې جوړ شیرین‌محفل دی
خو یاران د زمانې کښې وفا نشته
د ګیلاس ګیلاس کښې ښه خوازه شربت شته
خودزړو پیالهٔ کښې صدق و صفا نشته
د فلك له لاسه شین دناك غمناك زړه
چه د نرخ بازار کښې ولې بقا نشته
د سرو شونډو په عناب صفر اما تیږی
دمین تندې ته بله دوا نشته
بهی نلری زیړ رنګ ستا ای رنځوره
ناك مڼه د مخ اوزني (فنا) نشته

دپښتونخوا دغرونو آواز

زیړو سرو ګلانونه لمن کښې ګلستان لرو
دیرښه رنګین‌بڼ یونه مالیاراونه دهقان‌لرو
شی ښی منظر ې شنه چمنونه اوباغونه‌ډیر
شاو خوا دروکښې دریابونه مست روان‌لرو
غټې جګې ونی ځنګلونه بوټی هررقم
ګل لرو اغزی لرو غا ټول او ارغوان لرو

دوبی کښی هم واوري وی زمونږ په جګو خوکو کښی
ځکه پسرلی کښی مونږ هم ژمی هم خزان لرو
روح تازه کوی مدام هوا دسردرو زمونږ
پی غوندی ښی پاکی اوخوږی اوبه روښان لرو
هر کله وی خلاص زمونږ دمینی غیږ کیږ دیوته
هم د مستو پیغلو ښو ځلمیانو ډیر خوبان لرو
لوی لوی ګر نکونه مودعزم او ثبات ښی
تل چه کوی لوبی د شاهین سره زرکان لرو
ډکه له هیبت و پری نه هره مغاره زمونږ
پام کوه غلیمه چه زمروغوندی غرڅان لرو
ینو د زمانی دتغییر او تحول شاهد
ډیرو کښی حکایات اوروایات ګوره بی شان لرو
ډیری حادثی ماجرا ګانی مولیدلی دی
ډک د زمانی د تاریخو نو لوی داستان لرو
تیزی موتر اوسه دی رنګینی د غلیم په خون
خاورو لاندی ډیر دوطن لارکښی شهیدان لرو
ډک لهسر لوړی او افتخار ځینی تاریخ زمونږ
هری تیزی شاته مرچلونه نما یان لرو
ننګ او غیرت روزی شامدام آب و هوا زمونږ
تاج یو مونږ د مخکی ننګیالی خلمی ځوانان لرو
درس د عظمت شان وشوکت دی جګواله زمونږ
نه یا ستو مغروره پر سر لاره د کاروان لرو
ګله به تر سره شی آرزو هوس ارمان زمونږ
ډیرو کښی ډک کانونه دیاقوت او د مرجان لرو
داچه اوس د شعر په خوږه ژبه ستا یل شوی یو
مونږ لکه (فنا) دردمند شاعر او ترجمان لرو

خـــاوره

توریمه په رنګ خو سره لعلونه سره ګلان لرم
غېږ کښې د شیرینې او لیلا پشان خو بان لرم
یو سر کښې مې بڼ بوستان اوشنه شنه چمنونه دي
بل سر کښې مې وچ دښت وبېدیا اوشاړ ډاګونه دي
ځان که دې لږ خوار کړ زه به جوړ در ته ګلزار شمه
زه که دې له یاده ووتم نو بـه خار زار شمه
لاس دې ګړه تنها کې ځان خولې چه زه آباد شمه
وکړم پر مختګ نړی‌ه کښې د پر په ښه نوم یاد شمه
سر له مانه جار کړه ومې ساته له دښمن ځیغې
لاره کښې دننګ ناموس وپر پږه مه کشتن ځینې
مـانـه پیدا شوی یـې (فنا) زه ستا جو هر یمه
مـاتـه کم نظر مه ګوه ګنج د سیم او زریمه

تیزه

دخوبانو زړه په ما باندې تشبیه شی
لېونی قیس ته باران زما لیلاده
چه په سرو وینو ګلګونه شمه هله
له ګوهر اولعل نه جګه زما بهاده
دوطن په خپواکی کښې لرم برخه
مجاهد د پاره جوړ سنګر زماده

د خوارانو حال ته ځیر شه اې بډایه
چه یې ستاپه‌دروازه کښې شور غوغاده
که نه ستامانې به رنګه کړمه پوه شه
چه ولاړدې دمانې تاداوپه‌ماده
زه په تله کښې مقیاس دکم او زیات یم
حق باطل کښې عدالت زما معناده
زمرد لعل و یاقوت زمانومونه
زماغېږ کښې لاجورد او هم طلا ده
(فنا) واخله مانه‌ډېر ښه کلک درسونه
چه ټوټه مې د ثبات عزم دنیاده

کوچۍ

له‌حیااوشرم‌ونازه ډکه پکه
لکه ناسته چه‌وی ناوې په ډولۍ کښې
دکمیس پاولۍ یې ستوری مخ سپوږمۍ وه
ځلېده اوبرېښېده توره کېږدۍ کښې
یابی‌وربځ دتورکاکل په‌مخ خوره شوه
یابه‌وه کېږدۍ رڼانه دې سپوږمۍ کښې
بې حیاوزمه به‌ورغله کېږدۍ ته
ځان بی واچاوه دناز غاړه غړۍ کښې
په زړګی کښې یې اوربل دېپغلتوب‌و
ناقراره دځوانۍ په بی صبرۍ کښې
د هوس هیله ارمان سره مشغوله
تاوېده را تاوېده به په مستۍ کښې
شوه ناڅاپه د (فنا)له خیا له پټه
دکېږدۍ پرده یې‌ولوېده سېلۍ کښې

آسماني پېغله

★ ته دشپې ★ ناوې يې دې لويې ★ فضا کښې ★ ★ ★
را روانه يې په ناز ★ ستورو نڅا کښې ★
لکه نجل ★ په ناز غرر و او ★ په نخرو ځې ★ ★
شه سنګينه په تکمين او په ورو ★ ورو ځې ★
★ هسې ★ ښکارې ★ د شا ★ عر دخيال نظر کښې ★
لکه پېغله چه ښکاره شي سره زر کښې ★ ★
خوارغريب ★ شاه وګدا دې ★ خريدار ستا ★
نه ولور دې پاکل ★ شوې نه رو يبار ستا ★ ★
کله بدر ★ او محاق کله ★ هلال شې ★
★ يا د سپين ★ مخ تورو وروځو ★ په مثال شې ★
د محاق څادر نه نيم مخ ★ را ښکاره کړې
★ لکه ★ پېغله پلو ★ لاندې ننداره کړې ★ ★
د خمار او کيف ★ نه ډکې تما ★ شې ستا ★ ★
خورې ★ بحر وبـر فضا کښې پلو ★ شې ستا ★
کيفيت د پاکې ★ مينې ستا رڼا کښې ★ ★
★ د ښايسته حسن ★ جلوې ★ دې تماشا کښې ★
د خوبانو ★ په مثال کله ګېډاې شې ★ ★
د دلبر سره مې سيال ★ کله ګېډاې شې ★ ★
★ نه دې ★ پوزه نه دې ★ غوږ ★ نه دې شين خال شته ★ ★
نه دې يارغوندې ★ ښايسته ★ ښکلی جمال شته ★

★نه‌دې‌سرې‌سترگی★خمارې نه سور★شال شته★
نه★دې ناز او★دکږو کتو★کمال شته
خو★بیا هم د یار★تسل کړم په★د یدار ستا
د زړه★چاک گندم★د وړانگو په★هر تارستا
نه ظالمه★ستمگره★نه خو★نکاره
له خوبانو★ځیني ډېره★و فا★داره
د فراق شپه★کښی‌دې وړانگې★سرې لمبې★دی
★پلوشې دې‌زخمی★زړو نوته★بر چې دی★
دو★صال دشپې★څراغ تر★صبحدم‌یی
دمینو★پاك محرم★همراز★همدم یې
اې دښه★حسن او★رمزو راز★خاوندې
اې دکیف★الهام تاثیر★اعجاز★خاوندې
معجزه دې★رابنکاره★شق القمر★کښی
ننوتی یی★گر یوان د★پیغمبر کښی★
★ستا له نوره★ډك د میو★پیمانه شی★
ستو★ری ستا د★مخ په شمعه★پروانه شی
ډکوې★ د خیبر★لار سپینو★شید ونه
جوړ★وې د کیمیا★بوټی له★اغزونه
تالید★لی دمستا★نو پیما★نی‌دی
تالیدلی★د ځوانانو★جیل خانی★ دی
تالیدلی★په سرو وینو★شهیدان★دی
★تالیدلی★مظلومان او★ظالمان دی★
کله★پټه شی★د ور یځو په★څادر کښی
یا★غاړه شی★د ناروغ سره★بستر کښی
زیړه★بنکاری★د شړشم دگلو★باغ یی
د غریب★د لار د خوار★دکور و★څراغ یی
ستا څراغ★د مظلومانو★سره مل★دی
★ستا رڼا★کښې نه رهزن★شته او نه غل دی★

ای سپوږمیه ته دسپینو زرو جام یې
دغریب بله ډیوه تیاره ما بنا م یې
په یوه سترګه ټول ګورې یې حق بینه
ځکه یې د ټولو زړو نو کښې شیرینه
دمجهولو موهو ماتو لوی جهان یې
د بشر له شره اوس لږ په امان یې
شرق و غرب سره آرزو ستا د وصال شته
ستا په سر نړۍ کښې شور او قیل و قال شته
ای سپوږمیه څوار لسمه شپه دې ستاوی
باوفا څوارلس کلنه دلربا وی
د نسیم د چلېد لو خوږ آواز وی
په ساحل کښې داوبوخوندو رسازوی
نه جفا ژړا بیلتو ن نه انتظاروی
نه سوداغم اندېښنه وی نه اغیار وی
پسرلی وی نیمه شپه وی او (فنا) وی
پاکه مینه کرشمې وی ناز خنداوی

اور بشي

زه بېشکه دغلو دانو امیر وم
چه خوراک د هر مسکین او هر فقیر وم
مدرسه دپند عبرت مې افسانه ده
معما د قناعت زما دانه
دانسان د نفس د پاره لوی غلیم وم
حیوانی شهوت دپاره لوی حکیم وم

دیـر تـوپـیر دی‌پـید اشـوی پـه جـهان کښې
حیـوانـی فطرت غـالـب شو پـه انسان کښې
زه پـښـوا و مـه خـو راك د ا نسا نـا نـو
خـوروی مې اوس انسان پـه بـو دګـا نـو
دغـوایـانـو دپښو لا نـدې یـم‌غـوبل کښې
اوس د خروتوبره کښی‌پروت‌یم‌هرغوجل کښی
زمـاشر ا ب پیری کـا فـر پـه سیم‌وزر نـن
مسلمـا ن را تـه پـه کـمه‌کـړی نـظر نـن
زه‌دفـقـر خـاکـماری تـه کـــیمیا یـم
(فنا) ر نـځ د حـر ص و آ ز تـه بنه دوایـم

سپین زیری مالیار

یارانې‌مې دبلبل‌او ګل‌لیدلی ✲ سې‌نغمې‌مې د مرغانواوریدلی
صبا یې به کرځیدم دګلو خوا کښې
لور رمبی به‌مې‌هر کـله وپه ملاکښې
له اوبونه‌مې‌اخیستی دصـفـا د ر س
لـه‌بلبل‌نـه مـې اخیستی دوفـادرس
د سپو ږ مۍ دشپو لذت‌مې‌نه‌هیریږې
د خوږو میوو نعمت مې نه هیریږې
ما غاړۍ غاړۍ لید لی ډیرې ښا نګې
ما لیدلی د سپوږ مۍ زرینې و ړ ا نګې
دلمرځرك په‌ژبه‌دااقرارمی‌یاددی ✲ دشبنمودنیستۍ‌فرارمې‌یاددی

زما لاسو نو پښو کښې د پراغزی دی تللی
د پراغزی ما په اغزیو دی ا پستلی
بارانو نو د پرژړلی دی صحرا کښې
ما څوځان ا غزی ر پېلی دی بېدیا کښې
چه یاد پږی مې د اوچ او شاړ د اګونه
د غا ټول پشان مې زړه لړی داغونه
د خوښۍ سر وغمونه شته هر ځای کښې
هم خندا ځانته ژړا لری په پای کښې
د آبشار و فوارو فریاد ژړا ده
د غوټۍ د خوښۍ ژوند یوه خندا ده
ما لیدلی دی رنګین ښایسته ګلونه
د خو با نو په اور بلېتر لاسونه
مستې پېغلې ګرځېدې به په هر بڼ کښې
مینا ن به غېږ په غېږ و په چمن کښې
ګلو لاندې به وېدې وې نجونې ځوانې
په سینو به یې د پرې د ګلو پاڼې
اندامونه مې ښنا رغوندې لړز پږی
د شبنم په څېر مې او ښکې را توییږی
ضعیف شوی نور دستر ګو کم مې زور دی
په څراغ د زړه کښې بل د مینې اور دی
د سپین ګل پشان مې زیړه شوله سپینه
خو ځو ا نیږی زما پس ته پس ته مینه
پسرلی کښې (فنا) شین بڼ او بوستان دی
پر ما وا وره اوری عمر مې خزان دی

دشکوفې جشن

شکوفی دطبیعت شهکار هنریی
ته د ځا نګو په افق کښی سپین‌سحریی
دماښوم په خېر دښاخ زانګو کښی زانګی
ګوشواره‌یی ته‌دښکلی‌پېغلي ځانګي
ستا په‌ګل کښی‌دځوانی پېغلتوب نازنشته
په ښکلا کښی دې دعشق اومینی‌راز شته
تل په‌تاوی ښکلي ځانګی‌مرمر ېنی
لکه خیال سره غاړه وی لېچی سپینی
یی د لښتوپه سپنسی کښی مرغلرې
سپینی‌غاړې ستا امېل ته منتظرې
دګلپاڼو تویېدل دې یوطوفان دی
دګوهراو مرغلر وجوړ باران دی
لکه سپین زرلاس د ځانګی نه‌تویېږې
د چمن دپېغلوبوړو پښو ته لوېږي
په تا جوړه بڼ کښي جشن چراغان شی
ډیر خوبان دې په‌ښکلا مین‌حیران شی
غوړوکی ته دښکلا سترمظهر یې
چه دپېغلې ځانګې سپین‌ورېښمین ځادریی
رسېدلی دښکلا په لوړ معراج‌یی
چه دناوې دلاس ګل او د سرتاج یی
ته په ځانګو کښی خیالی‌ید بیضایی
دبهار ناوې دسپینی‌خولی خندا یی
یادوې ژمی واورینی ځانګی‌ما ته
ځیروې مې د غریب دتن خا متا ته

ښه لطيفه اوپسته‌يي لکه سپين لاس
ستا لمن نه‌ليرې غواړم د ګلچين لاس
پاك لمنه يي داغ نشته ستا لمن کښي
کاشکي خښن شمه(فنا) ستا په‌کفن کښي

دارغوان مشعل

هره څانګه مي د سرو ګلو مشعل دی
لکه سرې منګلي اوږه ما کښي بل دی
زه دطور دغره داوريو انعکاس يم
په نکريزو ښه‌رنګين دقدرت‌لاس يم
خو دسرو نو کانو تيغ خنجر مي نشته
دهنر لاس يم اغزي ضرر مي نشته
پاڼه ګل مي زمرد ياقوت مرجان دی
دشاعرخيال‌ته مي څانګه د جنان دی
تل دغرو دامان په ماباندې رنګين وي
خونه زما لمن نا پاکه او ننګين وي
زما لمن‌ته دګلچين نا پاك لاسونه
نرسېزي يم دغرو باننګه نجونه
تشبيه‌نکړې زماڅانګه په‌خونين لاس
يا دظلم په سرو وينو کوم رنګين لاس
که مي وپوښتي (فنا)څوك په قيامت کښي
لاس به پورته کړم ناحق خون شهادت کښي

دورېښموچنجي

دتوت پاڼه‌مي خوراك‌دی‌چه‌نبات‌دی ✲ دورېښمو په کفن کښي‌مي‌ممات‌دی
دورېښموپه‌چنجي‌مشهورحيوان يم ✲ انساني خدمت‌ته‌جارز ماحيات‌دی

د شبنم مرغلرې

اې شبنمه دلاله جام کښې سیماب یې
دغوټۍ پیالهٔ کښې عطر دګلاب یې
ستا هنداره کښې صفا نور او ځلا شته
پر خې ستا په توروشپې کښې هم رڼا شته
ته دګل په مخ خولې د شرم او ناز یې
هم د آب هم د آبرو سپیڅلې راز یې
د شنبلې په تېره څوکه هسې ښکاری
لکه اوښکې وی ښڼو باندې ولاړې
داغزی په نېش کښې جوړ دزهر افسون یې
په ساغر دګل کښې خوږ شربت میګون یې
هسې ښکارې دشنبلیو شین چمن کښې
پا ولې داره شین بخمل دپېغلې تن کښې
ته صدف یې دسپین غاښ خوله دغوټۍ کښې
یې دستور و ګوشواره غوږ دسپوږمۍ کښې
تورو شپو کښې دچمن شین فرش آسمان ستا
مرغلرې او الماس زلې باران ستا
په نڅا او پټ راځې دشپې چمن ته
بیا په غلا صبایې وخته ځې وطن ته
ته دشپې تورتم کښې جوړ آب حیات یې
خود ورځې بیا وږمه راز دممات یې
د نسیم په وزر الوزې آسمان ته
ته په لمر مین یې ځې د عشق جهان ته
ته چه والوزې دګل مخ شی بې آبه
غوټۍ واړه بې پردې شی اې سیمابه

له پستي نه‌ځې دعلوې پاك حرم ته
محوه کېږې له و جوده ځې عدم ته
د حيات اوبه اوهم دمرګ سراب يی
دفاني ژوندون تعبير لکه حباب يی
ته روڼې اوښکې دستورو دژړا يې
درسته شپه ژاړې صبا ته بيا خندايې
ای شبنمه ته دتور وشپو تورتم کښې
ژاړې او ښکې تو يوې دچا په غم کښې
ګونډې ستابه کوم يتيم کو نه‌ياد يږی
چه‌دې او ښکې په دې شپه کښې راتو يـيږی
يابه ناوې دواده شپه کښې ژړ يږی
په‌الماس ګوته‌سره زرجبری ودیږی
يې دآب ، آ برو ، حيـا او صفاټکی
دډرد مند شاعر د زړه د ژړا ټکی
ستا دانې زما د نظم آب و تاب دی
هر يو څاڅکی دې په در ګوهر حسا ب دی
په ګلپاڼی کښې (فنا) تـه‌زوړشراب يـې
دهنر اوشعر جهان کښې انقلاب يی

★ ★ ★

مرګ او ژوند

طبيعت په‌پسرلی کښی ژوندی کېږی
بياپه دوبی کښی پخېږی ځلمی کېږی
شی رنځور دردمندزهير اوزيړ خزان کښی
ژمی مری چه ډېر ناتوان سپين ږيری کېږی

دبزگرچیغه

د وطن دبڼ نیا لگی نن ماشومان دی
روزل کېږي ددې خاورې آب هوا کښی
د توبی ژړا باران دخد ای رحمت دی
خو د زهد فصل سوزی په ریا کښی
چه کرېږغه به رېبی لوی متل دی
دحرام تخم حا صل ، حرام زنا کښی
مزرعه به می سمسوره تل مدام وی
د نیکی تخم کرم دزړو بېدیا کښی
دنیت اخلاص اوصدق احسان بزگریم
دوفا زړی شنیدم دعشق دنیا کښی
دژوندون حاصل څه نه دی بی عمله
د بقا درمن به واخلم په (فنا) کښی

خپشاوه

خپشاوه که داادب بڼ په قلم شی
نوبه هلهشین زرغون د زړوحرم شی
ای ځلمیه د هیواد دبڼ مالیار شه
باخبره داغزیو له آزار شه
خپشاوه کړه له محیطه خنهوخارتول
چه وطن شی بڼ بوستان گل وگلزار تول

بنایی پرې شي د خو درو بوټو سر ونه
چه یې ګټې ځیني د پر وی ضررو نه
دنهضت بڼ و بوستان ښه پاك صفا کړه
خطر ناك اومضر بوټي ټول امحا کړه

ته کړه پاکه د هیواد دپیشرفت لاره
د ظالم او د خاین له خس و خاره
په برچه که خیشاوه د ظلم بڼ شي
(فنا) هلته به سمسور باغ د وطن شي

تمباکو څه وایي

★ زما پاڼه د چلم د خولې تاج دی ★
★ په لمبو کښې سوزېدل زما معراج دی ★
★ په منلې د یارانو انجمن کښې ★
★ لرم ډېر خریداران په هر وطن کښې ★
★ د لوګیو په حلقو کښې مې بندیان شته ★
★ زولنو کښې مې پابند ډېر عملیان شته ★
★ که څه هم مضر دښمن زه د روغتیا یم ★
★ د دوکتور طبیب حکیم د رنځ دوا یم ★
★ زه دښمن یم د هغه چه زما مل شي ★
★ کوچنیان زما عمل کښې بد عمل شي ★
★ له سېر وشونډو خولګې اچلم چه سیګار یم ★
★ پاکې خولې مردار وم که زه نصوار یم ★
★ که څه هم زما لوګی ناپاك حرام دی ★
★ خوعاقل آزاد انسان زما غلام دی ★
★ بد لوم زر په ایرو دامې کمال دی ★
★ سوزوم پیسې دخلکو دامې چال دی ★
★ لوبې کړم په هوش او فکر د انسان زه ★
★ دبشر تمیز (فنا) کړمه حیران زه ★

غاټول

د صحرا دو چوشونو ترجمان یم
غم شریك د لعل یاقوت او د مرجان یم
د ښتونو تما شا کړم ځګر خونه
د وطن غم په سر و وینو کړم ګلګونه
زه له باغ او له باغوانه بې نیازیم
د خونخوار و درنګینو پنجو رازیم
په ښایسته مخ بد نظر په زړه زخمي کړم
داغ په زړه دو چې ډاګو نو بې آبیکړم
زه د سرو ستر ګو د اوښکو پیاله یم
په سرو وینو لیکل شوې مقاله یم
تور و خاور و ته به ور کړمه سره وینه
په هوس د سر سبزۍ په ډېره مینه
دلیلي د ښکلي مخ سره همراز یم
د مجنون داغي اړمون سره دمسازیم
خال په ښکلي مخ داغي کړم په ځګر زه
د مین د زړه له حاله یم خبر زه
د شهید د قبر سر ته بل څراغ یم
د مزار په شاو خوا یې رنګین باغ یم
د زړه داغ مې د رنګین زخم تعبیر دی
زما سور رنګ د شهید د روح تفسیر دی

نـا روا خولگۍ له سرو شونډو گلگون کړم
تو پول دبېـگنـاه خـون ځـگرخــون کـړم
د(فـنـا) دزړه د زخـم لـوی شا هـد یـم
درد منـدانـو تـه دده درنـځ قـاصـد یـم

قفس

بیگنا ه ته پا ك محل جنت نشان یم
گنهکار و ته دوزخ په دې جهان یم
که مظلوم او بیگنا ه په ما کښې بند شی
نود دوی د او سېلو آتش فشا ن یم
د قاتل زاني رهزن او غل د پاره
زه دقید او اسا رت نوی جهان یم
یو تور تم یم د الز ا م په قلمرو کښې
دخاین ژوندی جسد ته گور ستان یم
لرم شر تګ دزولنو ځنځیر هر گوټ کښې ،
دخونخوار ظالم دپاره ښه مکان یم
سلطنت یم د یوسف غونډې صادق ته
دخلیل پشان خلیل ته گلستا ن یم
په تفسیر دمعمامې (فنا) پوه شه
پېژند نه کړمې غواړې زه زندان یم

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

زرکې ته

تا ته چه گورم مه بهار یاد یږی
د پښتونخوا مځکه کوهسار یا دېږی

کله چه گورم د زرکانو ډلې
د مهر یانو سره ښکار یا دېږی

چه ستا د ناز او نخرو تگ ته گورم
هله د یار د ناز رفتار یا دېږی

کله چه ستا ښکلی څېره وینمه
نو د محبوبې تش دیدار یا دېږی

چه ستا نغمې مې غوږ ته ورسېږی
خوږی خبرې د رو یبار یا دېږی

چه په قفس کښی ستا سندرې واورم
د گنهگار و استغفار یا دېږی

ته چه خوږې مستې بد لې وایې
نو مې (فنا) شیرین گفتار یا دېږی

گلچین شاعر

د جمال شا ✲ عریم ✲ ځم د خیال چمن ته
✲ ✲ ننوزم بیا د حسن او غېږ گلشن ته
ټو ✲ لومه د ✲ ښکلا ښایسته گلان زه
✲ ✲ ✲ جو ړوم ځانته د گل نوی جهان زه
✲ دپستې ✲ سینې باغچه کښی گل گلزاردی
✲ د نجلۍ په غېږ کښی موج گل د انار دی
په ✲ رنگینو لباسو نو آراسته ده
✲ د وصال شپه کښی د گلو گلدسته ده
نرۍ ملا ✲ یې گلدسته د سپینو گلو
✲ د ✲ سرو گلو گلدسته یې په منگلو
دا پرسربا ندې ✲ هم ایښی دگل تاج ✲دی
د✲ دې وصل د ارمان آرزو معراج دی
زې دستر گو په نرگس ✲ کښی شراب څمکه
گلا لی✲ مخ نی عرق د گلاب څکمه
دسروشونډوله گلزار یې ✲ غوټۍ اخلم ✲
دې غوټۍ نه ✲ ښه شیرینه خو لگۍ ✲اخلم
چه د ناز د نازبو په بوی ✲ مستېږم ✲
بیادعطروبوی جهان ✲ کښی محوه ✲ کېږم
زه (فنا) شاعر یم عشق زما گلشن ✲دی ✲
زه بلبل یم د گل ✲پاڼه مې کفن دی

خزان

جسم اوروح ماده معنی یو ځای حیوان شو
عقل او نطق ورسره یو ځای شو انسان شو
دځوانۍ او پېغلتوب ژوندون بهار و
چه دمرگ چپاو پرې راغۍ بیا خزان شو

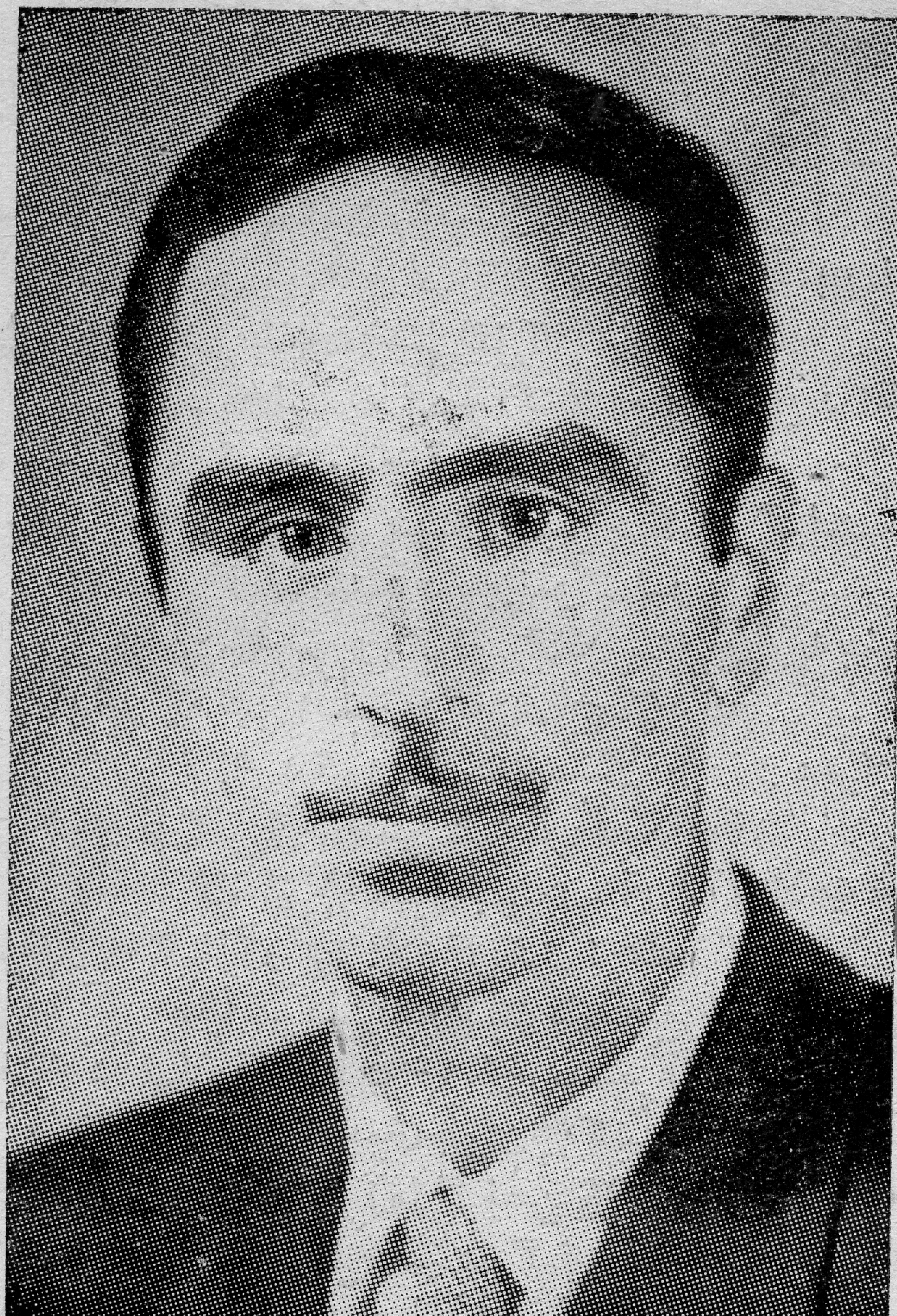

PROPERTY OF ACKU 6185

محمد جان (فنا)

پای

څونړۍ کښې دژوندون اومرګ نظام شته ☆ دبقا هیله (فنا) سره مدام شته
چه آغاز انجام دې نشته هغه ته یې ☆ بل ضرور دهر آغاز پسې انجام شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

کور ودانی

د ښاغلي قندهاري د دولتي مطبعې د رئیس له هغې ښې او په زړه پورې همکارۍ له کبله چه ددې کتاب د چاپولو په متعلق یې له ما سره کړېده خپله شکریه او دزړه له کومې امتنان د نمانځنې سره هغوی ته څرګندوم.

د ښاغلي چراغعلي دحروفچینۍ مدیر، ښاغلي ګلاب الدین مامور او د محمدرفیق او سخیداد کارکونکو هغه زیار چه دوی ددې کتاب په ښکلې کولو کښې ایستلی دی یادونې او قدر وړ بولم او د دولتي مطبعې دټولو کارکونکو بریالیتوب غواړم «فنا»

د (فنا) نور کتابونه

۱:ـ ګلبرګها دفارسي نثرونومجموعه
۲:ـ د اورلمبې (نظم)
۳:ـ چارګل (نظم)
۴:ـ پتنګ (نظم)
۵:ـ دشاعرخیال (نثر)
۶:ـ فریادی شاعر چاپ شویدی

سمون لیک

مخ	کرښه	ناسم	سم	مخ	کرښه	ناسم	سم
الف	۱۰	تی	ته	ه	۶	زړو	زوړ
د	۴	غوړلیدلی	غوړېدلی	ی	۲۵	رزښت	ارزښت
د	۸	پښرلی	پسرلی	۱۶	۱۳	نندراه	ننداره

(c) ketabton.com: The Digital Library

DE SHAER PESARLAY

BY

M. JAN (FANA)

APRIL 1961

KABUL

دولتی مطبعه

کابل

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library